

Henrik Fossmo

Norsk som tredjespråk - påvirker tidligere lærte språk tredjespråksinnlæringen?

En korpusbasert studie av påvirkningen tidligere lærte språk har på produksjonen av V2-trekket i norsk

Bacheloroppgave i nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk

Veileder: Kristin Melum Eide

Juni 2023

Henrik Fossmo

Norsk som tredjespråk - påvirker tidligere lærte språk tredjespråksinnlæringen?

En korpusbasert studie av påvirkningen tidligere lærte språk har på produksjonen av V2-trekket i norsk

Bacheloroppgave i nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk
Veileder: Kristin Melum Eide
Juni 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for språk og litteratur

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Denne bacheloroppgaven er den avsluttende oppgaven på studiet Nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk ved NTNU. Jeg håper at personer som arbeider innenfor norsk som andrespråk kan dra nytte av denne oppgaven i eget arbeid med språklæring og språkforståelse.

Det forholdsvis nye studieområdet norsk som tredjespråk ble valgt som hovedtematikk, da en fordypning innenfor feltet virket spennende. Jeg har valgt å se nærmere på V2-kravet i norsk. V2-kravet blir sett på som et kjennetegn ved germanske språk (med unntak av engelsk) og er et trekk som det er vanskelig å tilegne seg for innlærere av norsk. Oppgaven har gitt meg en større forståelse av tredjespråkstilegnelse og de utfordringer, muligheter og diskusjoner man møter i arbeidet med dette temaet.

Jeg vil rette en stor takk til veileder Kristin Melum Eide, som har vært en stor inspirasjon gjennom studieløpet og som har gjort det mulig å fullføre denne bacheloroppgaven.

Takk for denne gang Trondheim, NTNU og Dragvoll.

Sammendrag

Denne bacheloroppgaven ser nærmere på om engelskkunnskaper påvirker tyske informanter sin produksjon av V2-trekket i norsk, når norsk er deres tredjespråk. Jeg har analysert 12 tekster hentet fra *Norsk Andrespråkskorpus*, og hentet ut 31 setninger med avvik knyttet til V2-plassering. Analysen baserer seg på et generativt rammeverk, og lener seg i stor grad på begreper hentet fra denne fagtradisjonen. Begrep som *kompetanse*, *performanse*, *mellomspråk*, *transfer* og *kritisk periode* blir redegjort for, og hvordan disse kan hjelpe oss i analyse av disse informanttekstene. Tredjespråksteorier som *CEM*, *L2 Status Factor* og *TPM* blir brukt for å se nærmere på de avvikene som er hentet ut fra datamaterialet. Funnene i denne oppgaven støtter oppunder Bohnacker (2006), og da spesielt hvordan høyere språklig kompetanse i andrespråket ofte fører til at informanten bruker S2 som transferkilde. Denne oppgaven er derfor et bidrag til det forholdsvis nye forskningsfeltet som omhandler norsk som tredjespråk.

Abstract

This bachelor thesis takes a closer look at whether English skills influence German informant's production of verb second (V2) in Norwegian, when Norwegian is their third language. I have analyzed 12 texts from the *Norsk Andrespråkskorpus* and extracted 31 sentences with deviations related to V2-placement. The analysis is based on a generative framework and relies to a large extent on concepts taken from this academic tradition. Terms such as *competence*, *performance*, *interlanguage*, *transfer*, and *critical period* are central in how these can help us analyze the informant texts. Third language theories such as *CEM*, *L2 Status Factor* and *TPM* are used to look more closely at the deviations extracted from the data material. The findings in this thesis support Bohnacker (2006), and in particular how higher linguistic competence in the second language often leads to the informant using L2 as a source of transfer. This thesis is therefore a

contribution to the relatively new field of research that look deeper into Norwegian as a third language.

Innholdsfortegnelse

Forord	- 1 -
Sammendrag	- 2 -
Abstract	- 2 -
1. Innledning	- 5 -
2. Teori	- 7 -
2.1 Generativ grammatikk og X'-teori	- 8 -
2.2 Kompetanse og performanse	- 9 -
2.3 Kritisk periode, mellomspråk og transferteori	- 10 -
2.4 Andrespråks- og tredjespråksteori	- 13 -
2.5 Leddstilling, V2 og inversjonsavvik	- 14 -
2.5.1 Leddstilling og V2.....	- 14 -
2.5.2 Inversjonsavvik, Hagen (1992).....	- 16 -
3. Datamaterialet og metode	- 17 -
3.1 Korpus som metode og informantene	- 17 -
3.2 Metodologiske betraktninger	- 19 -
3.3 Datainnsamling	- 21 -
4. Empiri	- 22 -
4.1 Overinversjon	- 22 -
4.2 Underinversjon	- 24 -
4.3 Leddstillingen underinversjon	- 26 -
4.4 Leddstillingen overinversjon	- 27 -
4.5 Engelsk oversettelse og informantenes engelskkunnskaper	- 28 -
4.6 Engelsk leddstilling for avvikssetningene	- 32 -
5. Analyse	- 34 -
5.1 Overordnet analyse av empiri	- 34 -
5.2 Underinversjon	- 36 -
5.2.1 Hovedsetninger.....	- 36 -
5.2.2 Undersetninger.....	- 36 -
5.3 Overinversjon	- 37 -
5.3.1 Hovedsetninger.....	- 37 -
5.3.2 Undersetninger.....	- 37 -
5.4 Analyse av tabellene i 4.6	- 37 -
6. Diskusjon	- 38 -
6.1 Resultatdiskusjon	- 38 -
6.2 Metodediskusjon	- 44 -
7. Konklusjon	- 45 -
7.1 Videre forskning	- 46 -
Litteraturliste	- 48 -
Korpora	- 52 -
Vedlegg	- 53 -
Vedlegg 1: Informasjon over informantene.....	- 53 -

1. Innledning

«De aller fleste steder, til de aller fleste tider, har folk behersket flere språk; i verden i dag er det sannsynligvis flere mennesker som er to- eller flerspråklige enn som er ettspråklige»

(Romaine 1995, i Næss, 2019, s. 221).

Det at flere og flere personer i den globaliserte verden behersker mer enn et språk og kan sees på som flerspråklige, er utgangspunktet for denne oppgaven. I dag fungerer det engelske språket som et globalt *lingua franca*, et felles språk for personer med ulike språkbakgrunner (Sunde, 2019). Samtidig som det engelske språket befester sin globale posisjon, har innvandringen her til lands økt betraktelig (Aarsæther, 2018). Innvandringen har påvirket det norske språksamfunnet i stor grad, og befolkningen i Norge består i dag av omtrent 870 000 innvandrere med et annet førstespråk¹ enn norsk (Statistisk Sentralbyrå, 2023). I et språksamfunn der en økende del av befolkningen har et annet førstespråk enn norsk, møter vi på mange interessante språklige fenomener som kan være gjenstand for forskning. Et eksempel på dette er produksjonen av V2-trekket i norsk hos personer som ikke har norsk som sitt førstespråk.

V2-leddstilling vil si at det finitte verbalet står i 2. posisjon i deklorative hovedsetninger, som i setningen [Hun skrev et brev]. Språk med V2-leddstilling blir typologisk klassifiseres som både eksotiske og sjeldne (Næss, 2019, s. 192). Trekket er et kjennetegn på de germanske språkene, med unntak av engelsk². V2-trekket har også vist seg å være et vanskelig trekk å tilegne seg blant mange innlærere av norsk og trekket blir tilegnet sent i læringsløypen (Hagen, 1992). Avvik på V2-leddstilling blir videre sett som et kjennetegn i norske mellomspråk³ (Brautaset, 1996). Studier som

¹ Jeg vil i min oppgave benytte meg av førstespråk som begrep og ikke morsmål, da dette begrepet tydeliggjør rekkefølgen på innlærte språk på en bedre måte. Begrepene førstespråk, andrespråk og tredjespråk vil forkortes henholdsvis S1, S2 og S3.

²Rizzi (1996) beskriver noe som blir omtalt som «Residual V2» i engelsk, men beskriver det som et marginalt fenomen. Jeg vil se bort i fra dette i min oppgave, og videre behandle engelsk som et språk som ikke har V2.

³ For nærmere avklaring av mellomspråk se kapittel 2.3.

Selven (2014)⁴ og Bohnacker (2006) undersøker produksjonen av V2 hos innlærere som allerede har V2-parameteren innlært i sitt S1. Denne oppgaven kan derfor sees på som et bidrag til den delen av fagfeltet som ser nærmere på produksjonen av V2-leddstilling hos personer som allerede har trekket internalisert i et tidligere lært språk.

Med bakgrunn i at innvandrere gjerne er flerspråklige og at engelsk sees på som et lingua franca, vil det derfor være av interesse å se på om engelskkunnskaper påvirker produksjonen av V2-trekket i norsk som tredjespråk⁵, selv om innlæreren har trekket i sitt førstespråk. Bohnacker (2006) studerer i sin artikkel overføring av V2-trekket mellom to V2 språk, henholdsvis tysk og svensk. Hennes funn oppsummeres ved at S2 blir favorisert som transferkilde hvis (1) språkkompetansen i S2 er høy, (2) hvis informanten subjektivt vurderer S2 som nærmest S3 og (3) hvis S2 har blitt brukt og lært nylig (Bohnacker, 2006, s. 480). Min oppgave anvender et annet datasett enn det som analyseres i Bohnacker (2006), og det vil være av interesse å se nærmere på om mine funn kan sies å være i samsvar med Bohnacker (2006) sine funn. Oppgaven er avgrenset til å se nærmere på om informanter med tysk som S1 blir påvirket og eventuell i hvilken grad av engelsk som S2, når de skal produsere V2-trekket i norsk som sitt tredjespråk. Tyske informanter er valgt fordi vi i dag har omtrent 26 000 innvandrere fra Tyskland (Statistisk Sentralbyrå, 2023), samt at språket typologisk sett ligger nært det norske når det gjelder V2. Oppgaven har derfor følgende problemstilling:

Påvirkes tyske førstespråksbrukere av sine engelskkunnskaper i sin produksjon av V2-trekket i norsk, når norsk er tredjespråk?

Oppgaven har i hovedsak to formål: et didaktisk formål og et teoretisk formål. Didaktisk skal oppgaven gi lærere og lærerstudenter et verktøy i møte med V2-produksjon hos elever med norsk som S3. På samme tid skal

⁴ Dette er noe av det vi kan trekke ut av Selven (2014), selv om hun har fokus på finittmarkeringer og hvordan disse henger sammen med riktig produksjon av V2.

⁵ Tredjespråk skal forstås som de språkene som er tilegnet etter både førstespråket og andrespråket.

oppgaven kunne gi innsikt i hvilken rolle tidligere lærte språk kan ha i produksjonen av norsk som andre og/eller tredjespråk. En slik innsikt vil være relevant i pedagogisk arbeid når det gjelder å utvikle elevers språkferdigheter, både i form av korrekt produksjon av norsk, men også i elevens utvikling av et metaspråk. Utviklingen av elevers metaspråk er også et kjerneelement i norskfaget ved LK20, og er omfattet av del 7.5 i *Kunnskapsgrunnlag for kvalitetskriterium for læremiddel i norsk* (Utdanningsdirektoratet, 2021). Det teoretiske bidraget er knyttet til om man kan se tendenser eller mønstre knyttet til produksjonen av V2 hvis informanten har trekket i S1, men ikke i S2. Oppgaven tar i bruk et generativt rammeverk for å se nærmere på dette. Dette gir et begrepsapparat som kan brukes for å forklare eventuelle mønstre og tendenser. På samme tid vil oppgaven se på om funnene i tidligere undersøkelser på V2-leddstilling kan overføres til et nytt datamateriale og datasett.

Oppgaven er strukturert med en teoridel som redegjør for noen av de begrepene den generative grammatikken gir oss i møte med problemstillingen. Deretter følger et metodekapittel som går nærmere inn på hvilken metode som er brukt, og fordeler og ulemper knyttet til metoden. Deretter følger et empirikapittel, der jeg ved bruk av tabeller vil fremstille resultatene fra datainnsamlingen. Videre følger analysekapittelet som forklarer hva funnene viser. Diskusjonskapittelet tar for seg hvordan funnene kan knyttes til problemstillingen i lys av teori, og hvordan andre metoder kunne belyse andre aspekter ved oppgaven. Til slutt kommer et avslutningskapittel som oppsummerer de viktigste funnene i denne oppgaven og videre forskning.

2. Teori

Jeg skal videre se nærmere på noen av de begrepene og analyseverktøyene den generative grammatikken kan gi oss i møte når vi skal studere tilegnelse av andre- og tredjespråk. Lesing av kapittelet og resten av oppgaven forutsetter at leseren har en grammatisk forståelse på linje med

det som fremstilles i Åfarli & Eide (2003). Relevante begrep som jeg tar opp er generativ grammatikk, X'-teori⁶, kompetanse og performanse, kritisk periode, mellomspråk og transfer. Etterfulgt av dette vil jeg introdusere ulike teorier som forsøker å forklare hvordan andrespråkstilegnelse skjer og eventuelle faktorer som kan spille inn, samt se på tredjespråksteorier. Til slutt blir leddstillingen i tysk, engelsk og norsk redegjort for i henhold til V2, samt hvordan avvik i V2-produksjon kan forstås i lys av blant annet Hagen (1992) sine kategoriseringer.

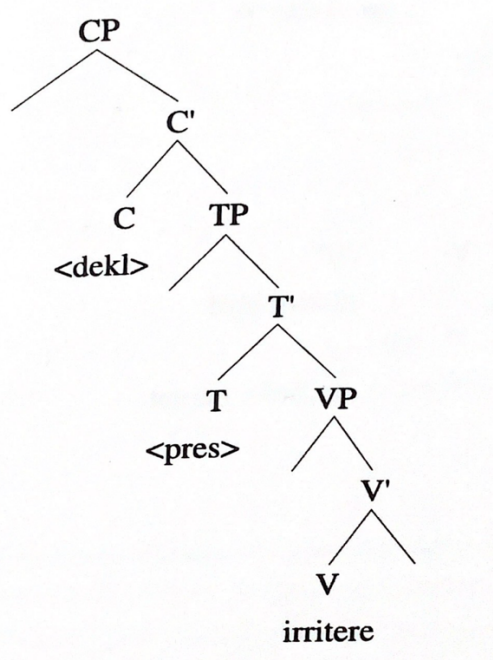
2.1 Generativ grammatikk og X'-teori

En generativ grammatikk søker etter å finne svar på hvilke språklige strukturer som er aksepterte og ikke-aksepterte i et språk. Hovedfokuset ligger i å avdekke den mentale grammatiske kompetansen hos en språkbruker. En slik tilnærming søker etter å beskrive språklige fenomener og å forklare de mekanismene som ligger bak (Åfarli & Eide, 2003). Noam Chomsky mente at alle har en form for medfødt grammatikk, formulert som en *universell grammatikk* (UG). Chomsky formulerte videre *prinsipp- og parameterteorien*, en teori som beskriver de universelle språklige mekanismene (prinsipper) og de ulike parameterne som eksisterer (Åfarli & Eide, 2003). Chomsky skisserte derfor følgende: at alle språk har absolutte prinsipper som er felles for alle språk, samtidig som det finnes variable prinsipper som varierer med ulike verdier mellom språk (parameter) (Åfarli & Eide, 2003, s. 16-18). Det er denne parametriske variasjonen som gjør at vi får ulike språk.

Med den generative grammatikken som et bakgrunnstykke, vil jeg videre presentere den overordna analysemetoden for setningsanalyse, X'-teori. Min fremstilling baserer seg på Åfarli & Eide (2003) og blir kun gjengitt i korte trekk. Teorien legger til grunn at alle fraser har en kjerne som projiserer opp til frasenivå, og derfor følger prinsippet om endosentrisitet. CP-TP-VP-systemet regnes derfor som basissystemet for hoved- og

⁶ Uttales X-bar-teori.

undersetninger (Åfarli & Eide, 2003, s. 72). VP-en er selve verbfrasen, her er verbet kjernen og kan ta DP-fraser som både komplement og spesifikator. VP er en leksikalsk projeksjon, altså en projeksjon som inneholder kjerner med betydningsfullt innhold (Åfarli, 2015a, s. 78). TP-frasen kjennetegnes ved at T inneholder et abstrakt tempuselement, der det første verbet i verbkjeden får tempus i norsk gjennom flytting (Åfarli, 2013a, s. 76). Det er også under TP at subjektet får nominativ kasus gjennom styring i norsk (Åfarli & Eide, 2003, s. 77-78). TP blir sett på som et nivå med funksjonelle elementer fordi den tildeler finitt tempus og kasus (Åfarli, 2015a, s. 78). CP-nivået gjør det videre mulig med tematisering av subjekt eller andre setningsledd i hovedsetninger under SpesCP, samt verbflytting til C-posisjon (V2-parameteren). I undersetninger fylles C-posisjonen av en subjunksjon.

Figuren viser en enkel CP-TP-VP-modell, figuren er hentet fra Åfarli & Eide (2003, s. 83).

2.2 Kompetanse og performanse

Et viktig begrepspar innenfor den generative grammatikken er *kompetanse* og *performanse*. Eide & Busterud (2015, s. 19) beskriver *kompetanse* som «(ubevisst) grammatisk kunnskap», og *performanse* som «produksjonen av

språklig uttrykk, og de observerbare ytringene som et resultat av denne produksjonen». Den språklige produksjonen (performansen) dannes på bakgrunn av kompetansen, men det er ikke et 1:1 forhold mellom disse to størrelsene. Performansen vil kunne bære preg av *underproduksjon*, da strukturer som finnes i kompetansen ikke nødvendigvis vises i performansen (Eide & Busterud, 2015, s. 49). Målet hos en språkforsker som anvender et generativt rammeverk vil være å avdekke den språklige kompetansen hos sine informanter. I andrespråksstudier⁷ er det ikke mulig med direkte tilgang til kompetansen. Det er derfor vanlig å bruke performansen til å komme nærmere kompetansen, selv om performansen ikke gjenspeiler kompetansen fullt ut (Busterud, 2014, s. 6-7).

2.3 Kritisk periode, mellomspråk og transferteori

Lennenberg (1967, i Johnson & Newport, 1989) formulerte en hypotese om at språk ikke kan læres morsmålslikt etter *kritisk periode*. Hypotesen ble formulert for å gjelde for S1-innlæring. Hos Lennenberg blir kritisk periode definert ved puberteten, og at evnene til å lære seg et nytt språk morsmålslikt stoppet da. I Johnson & Newport (1989) nyanseres denne definisjonen ved at en kan se på kritisk periode på følgende måte: «a linear decline in ability, instead of a sudden drop-off at puberty [...]» (Johnson & Newport, 1989, s. 63). Dette nyanserer Lennenberg sin hypotese om at man får et plutselig stopp i evnen til å lære et språk ved puberteten, men at denne evnen skal forstås som en lineær nedgang i muligheten for å lære seg et nytt språk.

I Johnson & Newport (1989) og Krashen, Long & Scarcella (1979) trekkes det frem at voksne ser ut til å nærme seg målspråkslik S2-tilegnesle fortere enn barn, men at barn oppnår en høyere målspråkslikhet over tid. Teorien om en kritisk periode ser derfor også ut til å gjelde for S2-tilegnesle, og at alder spiller en viktig rolle når det kommer til språktilegnesle. I tillegg

⁷ Andrespråksstudier som fagfelt omfatter tematikken tredjespråk, da andrespråksstudier definerer andrespråk som alle språk tillært etter førstespråk. Dette gjør at tredjespråk faller innunder denne definisjonen for andrespråk i andrespråksstudier.

til de biologiske faktorene påvirkes andrespråkstilegnelsen av ikke-biologiske faktorer som blant annet motivasjon (Berggren & Tenfjord, 1999, s. 26-27). En motvekt for disse antagelsene kan sees i Ioup et al (1994), der en informant som tilegnet seg arabisk etter kritisk periode ikke hadde tegn til *fossilering* i sitt mellomspråk. Fossilering kan forklares ved at en språklig struktur ikke ser ut til å utvikle seg videre i et mellomspråk, uavhengig om inputten fra målspråket øker (Berggren & Tenfjord, 1999, s. 220).

Siden det antas at det ikke vil være mulig å tilegne seg et språk morsmålslikt etter kritisk periode, hva er det da vi studerer i andrespråksstudier? Studieobjektet for andrespråksstudier er det Selinker (1972) presenterte som *mellomspråk*. Et eget språklig system som ligger mellom første- og målspråket, og dermed fungerer som et uavhengig system og som skal analyseres heretter (Nistov & Nordanger, 2018). Antagelsen om et mellomspråk er et selvstendig system bygger på et teoretisk standpunkt knyttet til at vi kan analysere mellomspråk med det begrepsapparatet vi benytter i analyser av naturlige språk (Berggren & Tenfjord, 1999, s. 18-19). På bakgrunn av dette beskriver Berggren & Tenfjord (1999, s. 19) at «mellomspråk kan sees og beskrives som *egne* språkssystem med en intern logikk der elementer står i bestemte forhold til hverandre, forutsetter hverandre og danner mønstre: Mellomspråk er med andre ord regelbaserte». Dette gjør at de generelle antagelsene om naturlige språk også kan gjøres for mellomspråk. Mellomspråk, vil derfor med et generativt perspektiv være til dels avhengig av UG, da UG gjelder for alle språk. Graden av UG sin påvirkning på mellomspråk er det dog ikke full enighet om, men studier som viser at UG påvirker mellomspråk til en viss grad finner vi i blant annet White (2003) og He (2020).

Mellomspråk beskrives gjerne som variable språk, da mellomspråk inneholder trekk som gjerne endrer seg over tid. Dette gjør at vi kan klassifisere mellomspråk som ustabile språkssystem (Berggren & Tenfjord, 1999, s. 29). Analysene i denne oppgaven baserer seg på mellomspråket

hos informantene som har norsk som S3, og hvordan dette kan brukes for å si noe om V2-produksjonen i norsk som S3.

Et annet viktig begrep innenfor andrespråksfaget er *transfer*. Et begrep som det lenge har vært uenigheter om hvordan man skal definere. En definisjon jeg har funnet dekkende for de ulike aspektene ved begrepet er: «Transfer er den innflytelse som kommer som et resultat av likheter og forskjeller mellom målspråket og hvilket som helst annet språk som innlæreren tidligere (og kanskje ufullstendig) har tilegnet seg.» (Odlin 1989, gjengitt i Berggren og Tenfjord, 1999, s. 204). Vi finner også ulike varianter av en slik forståelse av transfer i for eksempel Arabski (2006) og Jarvis & Pavlenko (2008). I disse artiklene innebærer transferbegrepet en antagelse om at innlærere av et fremmedspråk (S2/S3) anvender sin allerede internaliserte kunnskap om S1 når fremmedspråket skal læres. Jeg baserer derfor min transferdefinisjon på at transfer vil si at man (ubevisst) overfører grammatiske strukturer fra et tidligere lært språk til målspråket.

Oppgaven har S3-innlæring som studieobjekt, og transferbegrepet vil være nyttig for å se på om informantene overfører strukturer fra S1 og/eller S2 til sitt S3. Hammarberg (2001, s. 23) presiserer at hvilket tidligere lært språk som er gjenstand for transfer avhenger av språklige kompetansen til informanten i de ulike språkene. Derfor vil oppgaven også se på om graden av engelskkunnskaper påvirker om S2 foretrekkes som transferkilde eller ikke. Transfer blir derfor brukt videre i oppgaven med hensikt for å se om leddstillingen i et tidligere lært språk overføres til målspråket.

Arabski (2006, s. 12, referanse til Selinker, 1986) redegjør i sin artikkel for to typer transfer: *positiv* og *negativ* transfer. Negativ transfer "refers to those instances of transfer which result in error because old, habitual behavior is different from the new behavior that is being learned" (Arabski, 2006, s. 12). Dette vil si at en innlærer overfører en struktur fra S1 og/eller S2 som ikke stemmer overens med målspråket. Positiv transfer på sin side defineres slik: «results in correct performance because the new behavior is the same as the old" (Arabski, 2006, s. 12). Med positiv transfer menes

derfor at innlæreren overfører en struktur fra S1/S2 som også er en korrekt struktur i målspråket.

2.4 Andrespråks- og tredjespråksteori

For å avklare hvilken rolle S2 eventuelt spiller i innlæringen av et tredjespråk, vil jeg videre se på noen teorier som prøver å forklare dette. Først vil jeg se på teorier som tar for seg andrespråksinnlæring, deretter ser jeg på tredjespråksteorier, da tredjespråksteoriene har sitt utspring i andrespråksteorier.

Åfarli (2015a, s. 71) presenterer en modell som beskriver at innlæringen av et andrespråk påvirkes av både UG og S1. Hvilken rolle UG har for S2-innlæring har gitt oss to teorier på feltet: *FTFA* (Full Transfer Full Access) og *FFFH* (Failed Functional Feature Hypothesis). *FTFA* ble introdusert for første gang i Schwartz & Sprouse (1994, 1996) og *FFFH* presenteres i en studie av Hawkins & Chan (1997). I korte trekk mener *FTFA* at alle UG-parametere er tilgjengelige for ny verdisetting gjennom innputt fra målspråket og parameterne vil kunne få ny verdi lik den i målspråket. *FTFA* mener derfor at det er mulig å oppnå full målspråkslikhet. Innenfor *FTFA* er S1 starttilstand og S2-innlæreren vil kunne overføre alle S1-parametre (Jin, Eide & Busterud, 2013, s. 243). *FFFH* på sin side mener at UGs parametere ikke kan få nye verdier i andrespråkslæring, og at muligheten for dette stopper etter kritisk periode. Derfor vil språkbrukeren være låst til sin S1-grammatikk og derfor kan man forvente å finne trekk fra S1 i mellomspråksproduksjonen (Jin et al, 2013).

Hva skjer da når vi ser dette i lys av S3-innlæring? Når vi snakker om S3-innlæring, kan transfer potensielt skje fra S1 og/eller S2, og det er av interesse å undersøke hvilket språk transferen skjer fra. Det finnes mange teorier som ser nærmere på dette med tredjespråksinnlæring, men jeg har valgt å se nærmere på tre teorier: *CEM* (Cumulative-Enhancement Model), *L2 status factor* og *TPM* (Typological Primacy Model).

Innenfor *CEM* antas det at syntaktisk transfer kan forekomme fra alle tidligere tilegnede språk og ikke utelukkende kun fra S1. Derfor trenger ikke

en S3-innlærer å lære tidligere lærte strukturer på nytt. CEM mener derimot at det kun kan forekomme positiv transfer og derfor vil tidligere tilegnede språk gjøre det enklere å lære seg et S3, hvis strukturen allerede har blitt lært (Flynn, Foley & Vinnitskaya, 2004). *L2 Status Factor* står i opposisjon til CEM, ved at *L2 Status Factor* mener at S2 fungerer som et filter for S1. Derfor predikerer teorien at man vil finne transfer fra S2 og ikke S1, da påvirkningen fra S2 undertrykker mulig transfer fra S1 (Bardel & Falk, 2008). Det forklares med at S2 ligger kognitivt nærmere S3 enn S1. *L2 Status Factor* legger til grunne både positiv og negativ transfer, og at negativ transfer fra S2 dermed overskygger positiv transfer fra S1 (Bardel & Falk, 2008). For TPM antas det at transfer kan skje fra både S1 og S2, likt CEM, men transferen vil baseres på innlærerens subjektive vurdering av hvilket språk som er typologisk mest likt S3 (Rothman, 2014). En innlærer sin subjektive vurdering av hvilket tidligere lært språk som ligger typologisk nærmest målspråket, trenger ikke å være det som er typologisk nærmest sett mer objektivt. Dette kan føre til at en informant får negativ transfer som et resultat av ukorrekt subjektiv typologivurdering. For TPM er S2 trolig gjenstand for transfer, likt *L2 status factor*, men S1 brukes som transfer hvis det vurderes typologisk mer likt S3 (Jin et al, 2013, s. 281-282).

2.5 Leddstilling, V2 og inversjonsavvik

Jeg vil videre redegjøre for leddstillingen til norsk, tysk og engelsk, samt hvordan disse behandler V2-parameteren. Til slutt vil jeg kort oppsummere ulike avvikskategorier for ukorrekt produksjon av V2-parameteren, samt avklare hvilke avvik oppgaven ser nærmere på.

2.5.1 Leddstilling og V2

Leddstillingsrekkefølge og V2-kravet kan defineres som parametere innenfor prinsipp- og parameterteorien. Hagen (1992) beskriver V2-prinsippet med utgangspunkt i at norske deklorative hovedsetninger alltid skal ha et finitt verb i 2.posisjon, uavhengig av hvilket ledd vi finner i første posisjon. Norsk og tysk har dette V2-kravet i deklorative hovedsetninger.

Engelsk har på sin side ikke et V2-krav, og kan derfor ha verbalet som tredje ledd i en setning.

I dypstruktur er norsk klassifisert typologisk som et SVO-språk med VO-leddstilling i VP, mens tysk er klassifisert som et SOV-språk med OV-leddstilling i VP. Det blir derfor ikke tydelig at norsk er et SVO-språk med V2-krav før vi tematiserer et annet ledd enn subjektet (Åfarli, 2015b). Norsk, engelsk og tysk har derfor lik leddstilling i setninger der subjektet står først:

Tysk: *Der Junge liest ein Buch* (SVX)

Engelsk: The boy reads a book (SVX)

Norsk: Gutten leser en bok (SVX)

I hovedsetninger med et tematisert ledd, for eksempel en preposisjonsfrase, ser vi at engelsk får V3-plassering av verbalet, mens norsk og tysk fremdeles holder på V2. Åfarli & Eide (2003) gjør rede for at deklarativer hovedsetninger blir til ved at verbet flytter til T for å få tempus, og deretter opp til C. Deretter løftes subjektet eller et annet topikalisert ledd til CP. Topikalisererte ledd vil her sees på som ikke-subjekt som flyttes opp til CP for å skape hovedsetninger (Eide og Sollid, 2011).

Tysk: *In der Schuele liest der Junge ein Buch* (XVS)

***Tysk:** *In der Schuele der Junge liest ein Buch* (XSV)

***Engelsk:** At school reads the boy a book (XVS)

Engelsk: At school the boy reads a book (XSV)

Norsk: På skolen leser gutten en bok (XVS)

***Norsk:** På skolen gutten leser en bok (XSV)

Norsk og tysk er asymmetriske språk når det kommer til undersetninger. Dette vil si at undersetninger ikke har et V2-krav, selv om hovedsetninger har det (Eide, 2015, s. 179). I norsk antar man at verbet

flytter ut av VP og opp til T, fordi vi har et tempuskrav også i undersetninger. Dette gjør at det finite verbalet kommer etter subjektet og eventuelle setningsadverbial. For tysk blir verbet stående til slutt i undersetningen, med bakgrunn i tysk OV-leddstilling i VP. Dette vises i atsetningene under, der verbalet i undersetningen er markert.

Tysk: Ich sah, dass er im Laden **war**.

Norsk: Jeg så at han **var** på butikken.

Engelsk: I saw that he **was** at the store.

Tabell 2.4.1. Sammenfatning av V2-kravet i tysk, engelsk og norsk

	Hovedsetninger	Undersetninger
Tysk	V2	Ikke-V2
Engelsk	Ikke-V2	Ikke-V2
Norsk	V2	Ikke-V2

Siden engelsk og tysk ikke har samme V2-krav i hovedsetninger, kan dette gjøre det enklere å spore hvilket språk informantene eventuelt henter sin transfer fra.

2.5.2 Inversjonsavvik, Hagen (1992)

Hagen (1992, s. 29) redegjør for tre ulike måter å klassifisere inversjonsavvik på: *feilinvertering*, *overinvertering* og *underinvertering*. Hagen velger i sin artikkel å bruke *inversjon* som begrep for V2-parameteren. Inversjon som begrep betyr plassbytte, og er gjerne knyttet til bytte mellom verbal-subjekt eller ved å tematisere andre ledd i hovedsetninger. Jeg vil i min oppgave bruke V2-parameteren som basisterm når jeg tar for med verbalplassering, men bruker Hagen (1992) sine avvikstermer når jeg skal klassifisere avvikene i datamaterialet. I mitt datamateriale vil det være relevant å se på de to feiltyperne *underinversjon* og *overinversjon*. Jeg utelukker å se på eventuelle *feilinverteringer*, da

dette ifølge Hagen (1992, s. 30) er et sjeldent fenomen. Overinvertering blir sett på som en mer vanlig feil, og oppstår når verbalet har blitt flyttet for langt opp i strukturen. Eksempelvis hos informant s0123 (a): «Han er litt eldre som meg og så hadde vi først ikke mye kontakt». Underinvertering vil si at verbalet ikke har blitt flyttet langt nok opp i setningen, litt som at setningen har blitt konstruert uten noen form for V2-prinsipp i det hele tatt (Hagen, 1992). Eksempelvis hos informant s0121 (a): «Vi begge to var litt redd (...)».

3. Datamaterialet og metode

Dette delkapittelet redegjør for valgt metode og hvilke muligheter og begrensninger metodevalget gir. Samt hvordan datamaterialet har blitt samlet inn.

3.1 Korpus som metode og informantene

Jeg har benyttet meg av tekster hentet fra *Norsk andrespråskorpus* i arbeidet med å undersøke hvilken påvirkning engelsk kan ha på produksjonen av V2-trekket i norsk, når trekket allerede er internalisert i S1. I lingvistiske studier har bruken av korpus blitt mer og mer utbredt de siste tiårene, og hovedgrunnen oppsummeres av Johannessen (2003, s. 168): «[...] korpusmetoden er uovertruffen når det gjelder datamengde, tid og penger [...]». ASK har muliggjort en undersøkelse av problemstillingen ved å gjøre datamaterialet lett tilgjengelig, samt innsamlingen av datamaterialet både tidsbesparende og kostnadsfri. Jeg har derfor valgt å bruke korpus fordi metoden gjør store datamengder lett tilgjengelig, kostnadsfri og metoden er ikke like tidkrevende som for eksempel intervju eller bruk av språktester.

ASK er et elektronisk korpus som består av omkring 1700 tekster, skrevet av personer med norsk som andrespråk med ulike førstespråk. Tekstene har blitt produsert av personer som har vært oppe til, og bestått, enten *Språkprøven* eller *Test i norsk – høyere nivå*, som er tester for

personer med norsk som andrespråk. ASK er også et tagget korpus, noe som gjør det mulig å søke direkte i korpuset etter tekster som inneholder avvik knyttet til V2-parameteren. En funksjon som har vært svært nyttig i arbeidet med å finne representative tekster.

Jeg har analysert 12 tilfeldige valgte tekster innenfor de kriteriene som ble satt for å svare på problemstillingen⁸. Informantene ble funnet gjennom å avgrense søket til personer med tysk som S1 og som har vært oppe til *Språkprøven* og produsert tekster med avvik knyttet til V2-parameteren. Det måtte også være mulig å se på engelskkunnskapene hos informantene. Søket gav 21 tekster, seks tekster med underinversjon og 15 med overinversjon. Jeg valgte å ta med alle seks tekstene med underinversjon samt plukke ut seks tekster med overinversjon tilfeldig. Jeg støtter meg på Selven (2014) når jeg kun ser på tekster fra *Språkprøven*. Tekster på *Høyere nivå* kan befinne seg på et så høyt nivå at det kan være vanskelig å finne inversjonsavvik. Oppgavens omfang gjorde at kun 12 tekster ble analysert og tatt inn i analysen og ikke alle 21 tekstene.

Ingen av informantene⁹ mine hadde et CEFR-nivå enn B2-nivå. CEFR-skalaen (The Common European Framework of Reference for Languages) er den internasjonale standarden for å beskrive og sammenligne språkkunnskaper for ethvert språk. Skalaen skal gjøre det enklere for personer som jobber med språklæring å drive testing og kartlegge språklige kvalifikasjoner (Council of Europe, 2020). På denne skalaen klassifiseres A-nivå som lavere kompetanse, B-nivå som middels kompetanse, og C-nivået som høyere kompetanse (Selven, 2014, s. 46). Språkprøven tester ferdigheter som tilsvarer B1-nivå, og det er derfor ikke overraskende at ingen av informantene har et høyere CEFR-nivå enn B1/B2.

Informantenes engelskkunnskaper er selvrapporterte, noe som har sine konsekvenser. Siden engelskkunnskapene er selvrapporterte, kan det rapporterte nivået avvike fra det faktiske nivået til informantene. Gjennom

⁸ Søkekode i ASK: [type = "O" & desc = "INV|OINV"] \ <> \\ :: english = "grunnivå|høyere nivå|mellomnivå" & language = "tysk" & testlevel = "Språkprøven"

⁹ Se vedlegg 1 for en utdyping av informantenes CEFR-nivå, engelskkunnskaper og klassifisering av feiltype.

testing av engelskkunnskapene hos hver informant, kunne jeg fått et mer representativt bilde av de faktiske engelskkunnskapene til informantene. Dette ville krevd en større ressursbruk enn det som har vært mulig for denne oppgaven. Jeg vil derfor se på denne selvrapporingen med et kritisk blikk når jeg ser på eventuell transfer fra engelsk.

I en studie av Sunde & Kristoffersen (2018), som inngår i Sunde sin doktorgradsavhandling, kommer det frem noen interessante funn som omhandler selvrapporing av engelskkunnskaper. Studien undersøker hypotesen om at økt kontakt med og kompetanse i engelsk fører til økt bruk av kalkeringer¹⁰ i norsk (Sunde, 2019, s. 76). Sunde & Kristoffersen (2018) predikerte at de informantene med høyest engelskkompetanse ville godta flest kalkeringer, og de med lavest engelskkompetanse færrest. Denne prediksjonen stemte ikke, og det var de med best engelskkompetanse som godtok færrest kalkeringer og de med lavest engelskkompetanse som godtok flest (Sunde, 2019, s. 77). Dette kan forklares med begrepet *metalinguistic awareness* (Sunde & Kristoffersen, 2018, s. 297). Begrepet skal forstås som evnen til å reflektere omkring regler og karakteristikk i et språk. Resultatene i doktorgradsavhandlingen peker i retning av at desto bedre engelskkunnskapene er, desto bedre er denne metalinguistic awareness. Dette vil bli diskutert videre i diskusjonskapittelet.

3.2 Metodologiske betraktninger

En av fellene man kan gå i når man studerer mellomspråk, er å ikke studere mellomspråket som et eget system, men å studere det med utgangspunkt i målspråket eller førstespråket. På fagspråket blir dette omtalt som *The Comparative Fallacy* (Bley-Vroman 1983 i Tenfjord et al., 2009). Ved å kun se et mellomspråk ut ifra målspråket eller førstespråket kan dette undergrave den språklige kompetansen til informanten (Lakshmanan & Selinker, 2001). Derfor er det viktig å behandle mellomspråket som et eget system som følger egne interne strukturer og mønster.

¹⁰ Kalkeringer kan sees på som oversettelseslån.

Språkvitenskapen blir sett på som en empirisk vitenskap, der det trengs store mengder tekstmaterialer for å trekke ut de mer generelle konklusjonene (Johannessen, 2003; Selven, 2014). Dataomfanget i denne oppgaven er ikke det største, og det vil derfor bli utfordrende å trekke generelle konklusjoner. Oppgaven ser derfor på om funnene kan vise til noen tendenser eller mønster i produksjonen av V2. De funnene og påfølgende diskusjon kan derfor bli et utgangspunkt for en dypere analyse på masternivå.

Et annet viktig vitenskapelig ideal innenfor forskning er reliabilitet. Reliabiliteten, eller påliteligheten, styrkes i denne oppgaven gjennom muligheten til å etterprøve datamaterialet. Reliabilitet har lenge vært og er et viktig prinsipp innenfor språkstudier (Johannessen, 2003). Etterprøving av data blir mer og mer vanlig innenfor språkvitenskapen og bruk av korpus gjør dette enklere å etterprøve data for å styrke oppgavens reliabilitet. Reliabiliteten styrkes blant annet gjennom at andre kan se nærmere på datamaterialet og komme med tilbakemeldinger. Etterprøvbareheten muliggjør også at forskeren kan se på datamaterialet flere ganger, noe som er nødvendig for å få en god og troverdig analyse.

En annen student eller forsker kan tolke tekstene på en annen måte enn meg selv, og dermed kommet til andre konklusjoner. Dette vil være en styrke for oppgaven, da datamaterialet er etterprøvbart og dermed åpner opp for faglige diskusjoner omkring funnene og eventuelle mer nyanserte presiseringer av disse funnene. Jeg vil argumentere for at min fremgangsmåte som inkluderer bruk av korpus, manuell gjennomgang av tekster, bruk av korreksjonskorpus og egen introspeksjon, faller innunder *triangulering* av metoder og at dette bygger oppunder antakelsen om et mer sikkert og pålitelig resultat (Eide & Busterud, 2015, s. 53). Triangulering handler om at man bruker flere metoder og/eller teorier for å se nærmere på et fenomen for å styrke oppgavens reliabilitet (Kalleberg, 1982).

Fenomenet *underproduksjon* eller utelatelse er viktig å nevne for en oppgave som dette. Dette er et fenomen som oppstår når informanter

unngår å produsere setninger eller grammatiske kategorier i både skriftlig og muntlig språk. Ragnhildstveit sin studie (2018, s. 139-144) viser til at informanter kan utelate produksjonen av et språklig trekk hvis de er usikre på om de anvender trekket korrekt. Derfor kan ikke fravær av evidens sees på som evidens for fravær, og forholdet mellom performanse og kompetanse blir derfor et usikkerhetsmoment. Noen ganger kan man derfor ikke med sikkerhet si at en informant ikke mestrer et trekk, men istedet utelater å produsere trekket fordi informanten er usikker på riktig anvendelse, selv om trekket er internalisert hos informanten (Selven, 2014, s. 50-51).

Et siste punkt jeg vil trekke frem er min egen rolle i denne undersøkelsen. Ved bruk av ASK har jeg ikke hatt muligheten til å påvirke datamaterialet, da informantene har produsert tekstene uten noen form for veiledning. Dette gjør at informantene mine kan klassifiseres som *tause informanter* (Johannessen, 2003, s. 149). Dette vil si at informantene sin tekstproduksjon ikke er direkte påvirket av en lærer eller students syn, men at tekstmaterialet er produsert ut ifra informantenes egne vurderinger. Bruken av tause informanter kan gi oss tekster som i større grad vil være produsert med utgangspunkt i informantens kompetanse, enn tekster som har blitt veiledet av fagpersoner. Det at tekstene er produsert med like rammer for alle informantene og uten veiledning, støtter argumentasjonen for bruken av korpusstudier i denne oppgaven.

3.3 Datainnsamling

I analysearbeidet har jeg sett på alle informanttekstene flere ganger, samt sett på de avvikene som ASK har kodet for å finne avvikssetningene. Datamaterialet er todelt: informanter klassifisert med overinvertering og informanter klassifisert med underinvertering. I min oppgave er fokuset å se på hvor vi kan spore transfer fra, og ikke nødvendigvis en klassifisering av feiltyper, som vi finner i Selven (2014). Jeg har derfor valgt en fremgangsmåte som forholder seg i stor grad til kvalitativ data, for å se hvilke(t) språk vi trolig kan se transfer fra i de produserte setningene med

inversjonsavvik. Johannessen (2003, s.149) peker på at korpus kan benyttes kvantitativt og kvalitativt, og at korpus gjerne kan brukes som «et hav man kan fiske passende fisk fra». Med bakgrunn i det didaktiske formålet til oppgaven, vil en mer kvalitativ tilnærming også gi lærere og lærerstudenter konkrete eksempler for å forstå hvordan produksjonen av V2-parameteren i norsk som tredjespråk, kan påvirkes av tidligere lærte språk.

Datamaterialet er fremvist gjennom tabeller for å tydeliggjøre hvilken avvikskategori de tilhører, og datamaterialet inneholder 31 setninger. Disse 31 setningene er videre analysert med tanke på leddstilling for å avgjøre om de er hoved- eller undersetninger. Videre har jeg oversatt de norske setningene til engelsk, basert på egen intuisjon, for å se nærmere på om de produserte setningene har lik ordstilling som det vi finner i den engelske oversettelsen. Til slutt har jeg sett på hvordan fordelingen utspiller seg når vi ser nærmere på informantenes selvrapporterte engelskkunnskaper.

4. Empiri

Tabell 4.1.1. og 4.2.1 presenterer setningene med overinversjon og underinversjon. Kapittel 4.3 og 4.4 tar utgangspunkt i setningstypene avvikene opptrer i, samt leddstillingen for setningene. Tabellene tilhørende delkapittel 4.5 viser mer samlet resultatene for de ulike gruppene av engelskkunnskaper med bakgrunn i inversjonsavvik, setningstype og om setningene har engelsk leddstilling eller ikke.

4.1 Overinversjon

Tabell 4.1.1. Produserte setninger analysert som overinversjon både av ASK og meg selv, samt en korreksjon for riktig leddstilling i henhold til målspråket.

Tekst-id	Avvik i ASK	Korreksjon
s0058	a) Hvem jeg kan stole på og om noen [som <u>er bare</u>]	a) Hvem jeg kan stole på og om noen som bare er interessert i meg

	<p>overflatisk interessert i meg.</p> <p>b) Men imidlertid fikk jeg også noen venner [som <u>er ikke</u>] @nasjonalitet</p> <p>c) Av og til trenger man også noen [som <u>lytter bare.</u>]</p> <p>d) Mine norske venner inviterer meg ganske ofte [så <u>er det</u> egentlig] ingen helge, jeg ikke opptatt av med å besøke noen</p>	<p>b) Men imidlertid fikk jeg også noen venner som ikke er @nasjonalitet.</p> <p>c) Av og til trenger man også noen som bare lytter.</p> <p>d) Mine norske venner inviterer meg ganske ofte, så det er egentlig ingen helg, er jeg ikke opptatt av å besøke noen.</p>
s0123	<p>a) Han er litt eldre som meg og så <u>hadde vi</u> først ikke mye kontakt</p> <p>b) Han er eldre enn meg og som har allerede <u>mye opplevet</u></p>	<p>a) Han er litt eldre som meg og så <u>vi hadde</u> ført ikke mye kontakt</p> <p>b) Han er eldre enn meg og har allerede <u>opplevd mye</u></p>
s0436	<p>a) Her synes jeg <u>er alkoholvanene</u> ganske så forskjellig ifra det jeg var vant til.</p> <p>b) Men når nordmenn begynner å feste og drikke så er det egentlig ikke så <u>lenge gøy mer</u></p>	<p>a) Her synes jeg <u>alkoholvanene er</u> ganske så forskjellig ifra det jeg var vant til</p> <p>b) Men når nordmenn begynner å feste og drikke så er det egentlig ikke å så <u>gøy lenger.</u></p>
s0462	<p>a) Så <u>leser, ser og hører man</u> om nyheter alltid.</p> <p>b) Kvaliteten av nyheter for seg selv er avhengig både av den personlige situasjonen og kunnskaper og interessen.</p>	<p>a) Så <u>man leser ser og hører om</u> nyheter alltid.</p> <p>b) Kvaliteten av nyheter for seg selv er avhengig både av den personlige.</p>

	[Så <u>kan nyheter</u> forandre] livsalldag og kvalitet	
s0702	a) Det er for tyske for eksempel helt utrolig at <u>plutselig slutte skog</u> og <u>begynne et sten-landskap</u> (...) b) <u>Også opplever jeg</u> at solen mye sterkere som i Tyskland	a) Det er for tyske for eksempel helt utrolig at <u>skogen plutselig slutter</u> og <u>et sten-landskap begynner</u> . b) <u>Jeg opplever også</u> at solen [er] mye sterkere som i Tyskland.
s0995	a) Så <u>finns det</u> tusenvis av forskjellige ting som gjør folk lykkelige (...)	a) Så <u>det finns</u> tusenvis av forskjellige ting som gjør folk lykkelige (...)

4.2 Underinversjon

Tabell 4.2.1. Produserte setninger analysert som underinversjon av både ASK og meg selv, samt en korreksjon for riktig leddstilling i henhold til målspråket.

Tekst-id	Avvik i ASK	Korreksjon
s0121	a) Vi <u>begge to var</u> litt redd for hvordan det går etter mer enn 15 år (...) b) Men vi kunne <u>akkurat begynne</u> der hvor vi stoppet c) Jeg var svært glad at vi klarte <u>ikke bare å snakke</u> om fortiden (...)	a) Vi <u>var begge to</u> litt redd for hvordan det går etter mer enn 15 år (...) b) Men vi kunne <u>begynne akkurat</u> der hvor vi stoppet c) Jeg var svært glad at vi klarte <u>å ikke bare snakke</u> om fortiden
s0428	a) I Sveits, hvis du snakker om «ski» <u>du snakker</u> om «slalom» b) (...) i Sveits <u>bare gamle mennesker gå</u> på ski	a) I Sveits, hvis du snakker om «ski» <u>snakker du</u> om «slalom» b) (...) i Sveits <u>går bare gamle mennesker</u> på ski

s0453	<p>a) For meg er det veldig viktig at jeg <u>har alltid</u> kontakt med naturen</p> <p>b) Om høsten <u>jeg mister</u> daglig kontakten med naturen og så også balansen min</p>	<p>a) For meg er det veldig viktig at jeg <u>alltid har</u> kontakt med naturen</p> <p>b) Om høsten <u>mister jeg</u> daglig kontakten med naturen og så også balansen min</p>
s0990	<p>a) I dag <u>nesten alle mennesker har</u> en mobiltelefon, men er det virkelig nødvendig?</p> <p>b) Jeg husker at for ca. 5 år siden <u>ingen av vennene mine hadde</u> en mobiltelefon</p> <p>c) Dessuten er det bra at familien min og vennene mine <u>kan alltid</u> ringe til meg (...)</p> <p>d) Derfor synes jeg at barn og ungdom <u>skulle egentlig ikke ha</u> en mobiltelefon</p>	<p>a) I dag <u>har nesten alle mennesker</u> en mobiltelefon, men er det virkelig nødvendig?</p> <p>b) Jeg husker at for ca. 5 år siden <u>hadde ingen av vennene mine</u> en mobiltelefon</p> <p>c) Dessuten er det bra at familien min og vennene mine <u>alltid kan</u> ringe til meg (...)</p> <p>d) Derfor synes jeg at barn og ungdom <u>ikke egentlig skal ha</u> en mobiltelefon</p>
s0991	<p>a) Du kan ha <u>den alltid med deg</u> og du kan bli ringt fra hvem som helst (...).</p> <p>b) Hvis du liker, <u>du kan få også</u> noen veldig tøffe ringetoner.</p> <p>c) (...) fordi hvis du ikke er sammen med dem, <u>de kan ikke høre</u> hvordan mobiltelefonen din ringer (...)</p>	<p>a) Du kan <u>alltid ha den med deg</u> og du kan bli ringt fra hvem som helst (...)</p> <p>b) Hvis du liker, <u>kan du også få</u> noen veldig tøffe ringetoner</p> <p>c) (...) fordi hvis du ikke er sammen med dem, <u>kan de ikke høre</u> hvordan mobiltelefonen din ringer (...)</p>

s0998	a) Etter en stund var de klart at vi <u>kunne ikke</u> være der (...)	a) Etter en stund var de[t] klart at vi <u>ikke kunne</u> være der (...)
	b) (...) Fordi <u>vi var ikke vant</u> lenger å bo sammen med foreldrene	b) (...) fordi <u>vi ikke lenger var</u> vant til å bo sammen med foreldrene
	c) (...) da <u>vi begynte</u> og søke for et eget sted å bo	c) (...) da <u>begynte vi</u> og søke for et eget sted å bo
	d) Vi hadde lyst til å kjøpe en leilighet som <u>var allerede</u> pusset opp	d) Vi hadde lyst til å kjøpe en leilighet som <u>allerede var</u> pusset opp.

4.3 Leddstillingen underinversjon

Tabell 4.3.1. Leddstillingsmønster for hovedsetninger for informantene med underinversjon: totalt 10 setninger.

Tekst-id	Setning	Leddstilling
s0121	[Vi <u>begge to var</u>] litt redd for hvordan det går etter mer enn 15 år (...) [Men vi kunne <u>akkurat begynne</u>] der hvor vi stoppet	SU + DO + VBL KONJ + SU + fin.VBL ¹¹ + SA + VBL
s0428	I Sveits, hvis du snakker om «ski» [<u>du snakker</u>] om «slalom» (...) i Sveits <u>bare gamle mennesker gå</u> på ski	SU + fin.VBL PP + SA + SU + VBL
s0453	Om høsten <u>jeg mister</u> daglig kontakten med naturen og <u>så også</u> balansen min	PP + SU + fin.VBL
s0990	I dag <u>nesten alle mennesker har</u> en mobiltelefon, men er det virkelig nødvendig?	PP + SU + fin.VBL
s0991	Du kan ha <u>den alltid med deg</u> og du kan bli ringt fra hvem som helst (...). Hvis du liker, <u>du kan få også</u> noen veldig tøffe ringetoner.	SU + fin.VBL + VBL + DO + SA + DO SU + fin.VBL + inf.VBL + SA

¹¹ SU = Subjekt, DO = Direkte Objekt, VBL = Verbal, fin.VBL = finitt verbal, SA = setningsadverbial, PP = Preposisjonsfrase, NEG = negasjon, ADV = Adverb, ADJ = Adjektiv, SJS = Subjunksjon

	(...) fordi hvis du ikke er sammen med dem, <u>de kan ikke høre</u> hvordan mobiltelefonen din ringer (...)	SU + fin.VBL + NEG + inf.VBL
s0998	(...) da <u>vi begynte</u> og søke for et eget sted å bo	ADV + SU + fin.VBL

Tabell 4.3.2 Leddstillingsmønster for undersetninger for informantene med underinversjon: totalt 8 setninger.

Tekst-id	Setning	Leddstilling
s0121	Jeg var svært glad at vi klarte <u>ikke bare å snakke</u> om fortiden (...)	SJS + SU + VBL + NEG + SA + inf.VBL
s0428	N/A	N/A
s0453	For meg er det veldig viktig at jeg <u>har alltid</u> kontakt med naturen	SJS + SU + VBL + SA
s0990	Jeg husker at for ca. 5 år siden <u>ingen av vennene mine hadde</u> en mobiltelefon (...) Dessuten er det bra at familien min og vennene mine <u>kan alltid</u> ringe til meg (...) Derfor synes jeg at barn og ungdom <u>skulle egentlig ikke ha</u> en mobiltelefon	SJS + PP + SU + fin.VBL fin.VBL + SA SJS + SU + fin.VBL + SA + NEG + VBL
s0991	N/A	N/A
s0998	Etter en stund var de klart at vi <u>kunne ikke</u> være der (...) (...) Fordi <u>vi var ikke vant</u> lenger å bo sammen med foreldrene Vi hadde lyst til å kjøpe en leilighet som <u>var allerede</u> pusset opp	SJS + SU + fin.VBL + NEG + VBL SJS + SU + fin.VBL + NEG + AP SJS + fin.VBL + ADV

4.4 Leddstillingen overinversjon

Tabell 4.4.1 Leddstillingsmønster for hovedsetninger for informantene med overinversjon: total 1 setning.

Tekst-id	Setning	Leddstilling
s0702	<u>Også opplever jeg</u> at solen mye sterkere som i Tyskland	SA + fin.VBL + SU

Tabell 4.4.2. Leddstillingsmønster for undersetninger for informantene med overinversjon: totalt 12 setninger.

Tekst-id	Setning	Leddstilling
s0058	Hvem jeg kan stole på og om noen [som <u>er bare</u>] overflatisk interessert i meg. Men imidlertid fikk jeg også noen venner [som <u>er ikke</u>] @nasjonalitet. Av og til trenger man også noen [som <u>lytter bare</u> .] Mine norske venner inviterer meg ganske ofte [<u>så er det</u> egentlig] ingen helge, jeg ikke opptatt av med å besøke noen	SJS + fin.VBL + SA SJS + fin.VBL + NEG SJS + fin.VBL + SA SJS + fin.VBL + SU
s0123	Han er litt eldre som meg og [<u>så hadde vi</u>] først ikke mye kontakt Han er eldre enn meg og [som har allerede <u>mye opplevet</u>]	SJS + fin.VBL + SU SJS + fin.VBL + SA + AP + VBL
s0462	[<u>Så leser, ser og hører man</u>] om nyheter alltid. Kvaliteten av nyheter for seg selv er avhengig både av den personlige situasjonen og kunnskapet og interessen. [<u>Så kan nyheter</u> forandre] livsalldag og kvalitet	SJS + VBL + SU SJS + fin.VBL + SU + VBL
S0436	Her [synes jeg <u>er alkoholvanene</u>] ganske så forskjellig ifra det jeg var vant til. Men når nordmenn begynner å feste og drikke så er det egentlig ikke [<u>så lenge gøy mer</u>]	fin.VBL (pres) + SU + fin.vbl + SU SJS + ADV + SU
s0702	Det er for tyske for eksempel helt utrolig [at <u>plutselig slutte skog</u> og <u>begynne et sten-landskap</u>] (...)	SJS + AP + fin.VBL + SU + KONJ + VBL + DO
s0995	[<u>Så finns det</u>] tusenvis av forskjellige ting som gjør folk lykkelige (...)	SJS + fin.VBL + SU

4.5 Engelsk oversettelse og informantenes engelskkunnskaper

Tabell 4.5.1 viser den engelske oversettelsen for avvikssetningene for hver informant og avvikene er markert. Den engelske oversettelsen er gjort subjektivt og er basert på egen språklige intuisjon. Her er andre

oversettelser mulige, men alle oversettelsene er akseptable i engelsk og kan derfor brukes for videre diskusjon.

Tabell 4.5.1 *Produserte setninger med informasjon om informantens selvrapporterte engelskkunnskaper og den engelske oversettelsen av setningene.*

Informant	Rapporterte engelskkunnskaper	Produsert setning	Engelsk oversettelse
s0121	Høyere	<p>a) Vi <u>begge to var</u> litt redd for hvordan det går etter mer enn 15 år (...)</p> <p>b) Men vi kunne <u>akkurat begynne</u> der hvor vi stoppet</p> <p>c) Jeg var svært glad at vi <u>klarte ikke bare å snakke</u> om fortiden (...)</p>	<p>a) We <u>both were</u> a little afraid of how this will go for more than 15 years (...)</p> <p>b) But we could <u>just pick up</u> where we left off.</p> <p>c) I was very happy that we <u>could not only talk</u> about the past (...)</p>
s0428	Mellom	<p>a) I Sveits, hvis du snakker om «ski» <u>du snakker</u> om «slalom»</p> <p>b) (...) i Sveits <u>bare gamle mennesker gå</u> på ski</p>	<p>a) In Switzerland, if you talk about "skiing" <u>you talk</u> about "slaloming"</p> <p>b) (...) In Switzerland <u>only old people go</u> skiing.</p>
s0453	Mellom	<p>a) For meg er det veldig viktig at jeg <u>har alltid</u> kontakt med naturen</p> <p>b) Om høsten <u>jeg mister</u> daglig kontakten med naturen og så også balansen min</p>	<p>a) For me, it is very important that I <u>always have</u> contact with nature.</p> <p>b) In autumn <u>I lose</u> contact with nature every day and so also my balance</p>
s0990	Mellom	<p>a) I dag <u>nesten alle mennesker har</u> en mobiltelefon, men er det virkelig nødvendig?</p> <p>b) Jeg husker at for ca. 5 år siden <u>ingen av vennene mine hadde</u> en mobiltelefon (...)</p>	<p>a) Today, <u>almost everyone has</u> a mobile phone, but is it really necessary?</p> <p>b) I remember that for approx. 5 years ago <u>none of my friends had</u> a cell phone.</p>

		<p>c) Dessuten er det bra at familien min og vennene mine <u>kan alltid</u> ringe til meg (...)</p> <p>d) Derfor synes jeg at barn og ungdom <u>skulle egentlig ikke ha</u> en mobiltelefon</p>	<p>c) Also, it's good that my family and friends <u>can always</u> call me (...)</p> <p>d) Therefore, I think that children and young people <u>should not really have</u> a mobile phone</p>
s0991	Høyere	<p>a) Du kan ha <u>den alltid med deg</u> og du kan bli ringt fra hvem som helst (...).</p> <p>b) Hvis du liker, <u>du kan få også</u> noen veldig tøffe ringetoner.</p> <p>c) (...) fordi hvis du ikke er sammen med dem, <u>de kan ikke høre</u> hvordan mobiltelefonen din ringer (...)</p>	<p>a) You <u>can always carry it with you</u>, and you can be called from anyone (...).</p> <p>b) If you like, <u>you can also get some</u> really tough ringtones.</p> <p>c) Because if you are not with them, <u>they cannot hear</u> your mobile phone ringing.</p>
s0998	Høyere	<p>a) Etter en stund var de klart at vi <u>kunne ikke</u> være der (...)</p> <p>b) (...) Fordi <u>vi var ikke vant</u> lenger å bo sammen med foreldrene</p> <p>c) (...) da <u>vi begynte</u> og søke for et eget sted å bo</p> <p>d) Vi hadde lyst til å kjøpe en leilighet som <u>var allerede</u> pusset opp</p>	<p>a) After a while it was clear that <u>we could not</u> be there</p> <p>b) Because <u>we no longer were</u> used to living with put parents.</p> <p>c) (...) then <u>we started</u> looking for a separate place to live.</p> <p>d) We wanted to buy an apartment that <u>had already been</u> renovated.</p>
s0058	Høyere	<p>a) Hvem jeg kan stole på og om noen [<u>som er bare</u>] overflatisk interessert i meg.</p>	<p>a) Who I can trust and if anyone is just casually interested in me</p>

		<p>b) Men imidlertid fikk jeg også noen venner som <u>er ikke @nasjonalitet</u></p> <p>c) Av og til trenger man også noen som <u>lytter bare</u>.</p> <p>d) Mine norske venner inviterer meg ganske ofte så <u>er det</u> egentlig ingen helge, jeg ikke opptatt av med å besøke noen</p>	<p>b) However, I also made some friends who are not @nationality</p> <p>c) Sometimes you also need someone who just listens</p> <p>d) My Norwegian friends invite me quite often, so <u>there actually</u> isn't a weekend when I'm not busy visiting someone.</p>
s0123	Mellom	<p>a) Han er litt eldre som meg og så <u>hadde vi</u> først ikke mye kontakt</p> <p>b) Han er eldre enn meg og som har allerede <u>mye opplevet</u></p>	<p>a) He is a little older like me and so <u>we had</u> not had much contact</p> <p>b) He is older than me and had already <u>experienced a lot</u></p>
s0436	Grunn	<p>a) Her synes jeg <u>er alkoholvanene</u> ganske så forskjellig ifra det jeg var vant til.</p> <p>b) Men når nordmenn begynner å feste og drikke så er det egentlig ikke så <u>lenge gøy mer</u></p>	<p>a) Here, I think <u>the alcohol habits</u> are quite different from what I was used to.</p> <p>b) But when Norwegians start partying and drinking, it's not really <u>much fun anymore</u>.</p>
s0462	Mellom	<p>a) Så <u>leser, ser og hører man</u> om nyheter alltid.</p> <p>b) Kvaliteten av nyheter for seg selv er avhengig både av den personlige situasjonen og kunnskapet og interessen. Så <u>kan nyheter</u> forandre livsalldag og kvalitet.</p>	<p>a) <u>So one reads, sees, and hears about</u> news all the time.</p> <p>b) The quality of news for oneself depends both on the personal situation and the knowledge and interest. <u>Then news can change</u> everyday life and quality.</p>

s0702	Grunn	<p>a) Det er for tyske for eksempel helt utrolig at <u>plutselig slutte skog og begynne et stenslandskap</u> (...)</p> <p>b) <u>Også opplever jeg</u> at solen mye sterkere som i Tyskland</p>	<p>a) For Germans, for example, it is absolutely incredible that <u>the forest suddenly ends, and a stone landscape begins</u></p> <p>b) <u>I also feel</u> that the sun is much stronger than in Germany</p>
s0995	Høyere	<p>a) Så <u>finns det</u> tusenvis av forskjellige ting som gjør folk lykkelige (...)</p>	<p>a) Then <u>there are</u> thousands of different things that make people happy</p>

4.6 Engelsk leddstilling for avvikssetningene

Tabell 4.6.1 Skjematisk fremstilling som viser om informantene sine avvik kan spores tilbake til engelsk ordstilling eller ikke.

Informant	Engelsk-kunnskaper	Antall setninger	Antall setninger med engelsk leddstilling	Antall setninger uten engelsk leddstilling
s0121	HØY	3	3	-
s0428	MELLOM	2	2	-
s0453	MELLOM	2	1	1
s0990	MELLOM	4	3	1
s0991	HØY	3	1	2
s0998	HØY	4	2	2
(Total for underinversjon)			(12)	(6)
s0058	HØY	4	1	3
s0123	MELLOM	2	-	2
s0436	GRUNN	2	-	2
s0462	MELLOM	2	-	2
s0702	GRUNN	2	-	2
s0995	HØY	1	-	1
Totalt for alle informantene		31	13	18

Tabell 4.6.2. viser det totale antall setninger med og uten engelsk leddstilling for hver av de tre gruppene med engelskkunnskaper.

Engelskkunnskaper	Engelsk leddstilling	Ikke engelsk leddstilling
<i>Høy (5 informanter)</i>	8	7
<i>Mellom (5 informanter)</i>	6	6
<i>Lav (2 informanter)</i>	-	4

Krysstabellene under viser hvordan avvikene opptrer med bakgrunn i engelskkunnskaper, avvikstype, setningstype og om avvikene har engelsk leddstilling eller ikke.

HØY-NIVÅ UNDERINVERSJON

<i>Setningstype</i>	+ ENGELSK	- ENGELSK	Total
HOVEDSETNING	5	1	6
UNDERSETNING	2	2	4
TOTAL	7	3	10

HØY-NIVÅ OVERINVERSJON

<i>Setningstype</i>	+ ENGELSK	- ENGELSK	Total
HOVEDSETNING	-	-	-
UNDERSETNING	1	4	5
TOTAL	1	4	5

MELLOM-NIVÅ UNDERINVERSJON

<i>Setningstype</i>	+ ENGELSK	- ENGELSK	Total
HOVEDSETNING	4	-	4
UNDERSETNING	2	2	4
TOTAL	6	2	8

MELLOM-NIVÅ OVERINVERSJON

<i>Setningstype</i>	+ ENGELSK	- ENGELSK	Total
---------------------	-----------	-----------	-------

HOVEDSETNING	-	-	-
UNDERSETNING	-	4	4
TOTAL	-	4	4

GRUNN-NIVÅ OVERINVERSJON

<i>Setningstype</i>	+ ENGELSK	- ENGELSK	Total
HOVEDSETNING	-	1	1
UNDERSETNING	-	3	3
TOTAL	-	4	4

Det er ingen tilfeller av grunn-nivå underinversjon i datamaterialet og er derfor utelatt fra tabellfremstillingen.

5. Analyse

Dette delkapittelet sammenfatter først empirien mer overordnet. Deretter kommer en analyse av empirien basert avvikskategori og setningstype, og hvorfor leddstillingen sees på som avvikende. Til slutt analyseres funnene knyttet til engelsk leddstilling.

5.1 Overordnet analyse av empiri

Resultatene fra denne undersøkelsen kan sees på som oppløftende, da blant annet Hagen (1992, s. 28) presiserer at V2-parameteren er «notorisk vanskelig å tilegne seg for fremmedspråklige innlærere». Totalt sett er det hentet ut 31 setninger fra 12 informanttekster som inneholder avvik på V2-parameteren. Informanttekstene har ulik lengde og i alle tekstene er det et flertall av korrekt produserte setninger i henhold til V2-parameteren. Dette underbygger påstanden om «oppløftende funn». Ingen av informantene har flere enn fire avvikssetninger, noe som viser at V2-parameteren er til stede hos mange. Produksjonen av trekket ser ut til å være noe ustabil, men dette er ikke overraskende med tanke på at mellomspråk sees på som ustabile systemer.

Hvorvidt man kan si at et språklig trekk er innlært eller ikke, baserer seg definisjonen for målspråkslik kompetanse. Innenfor andrespråksstudier finner vi ulike definisjoner av hvor godt man må mestre et trekk i sitt mellomspråk, før man kan si at det språklige trekket er mestret. Dulay & Burt (1974) setter en grense på 90% korrekt produksjon, før man kan si at en informant har tilegnet seg et språklig trekk. I Wakabayashi (1996) må performansen være 100% målspråkslik før den defineres som mestret. Datamaterialet i denne oppgaven er ikke kvantifisert, og prosentvis måloppnåelse kan derfor ikke brukes. Derimot har alle informantene produsert setninger med V2-trekket i ulike setningstyper. Dette kan analyseres som at trekket mestres i stor grad. Graden av mestring av V2-parameteren er ikke hovedtematikken i oppgaven, og vil derfor ikke bli diskutert videre. Oppgaven vil videre undersøke hvilket språk vi trolig kan spore transfer fra hos informantene.

Siden alle informantene har en viss kunnskap i norsk, kan dette forklare hvorfor antallet overinversjonsavvik er noe mindre enn antallet underinversjonsavvik (13 mot 18). Hagen (1992, s. 32) underbygger dette ved å påpeke at overinversjon ofte overvinnes av de fleste utover i språklæringsprosessen, mens underinversjon ofte ikke overvinnes. CEFR-nivået hos informantene mine kan også forklare denne fordelingen. Ingen av informantene har et høyere CEFR-nivå enn B2. Hadde datamaterialet bestått av informanter med et høyere CEFR-nivå eller tatt *test for høyere nivå*, kunne man forventet færre setninger med overinversjon (Hagen, 1992, s. 33). Reed (2019) ser nærmere på en slik informantgruppe i sin bacheloroppgave, da hennes datamateriale baserer seg på informanter som har tatt *Test i norsk - høyere nivå*. Hennes datamateriale peker også mot at er få avvikssetninger hos informanter som har tatt *Test i norsk - høyere nivå* (Reed, 2019).

5.2 Underinversjon

5.2.1 Hovedsetninger

Tabell 4.3.1 inneholder ti hovedsetninger med underinversjon. Informant s0121 feilplasserer fin.VBL etter et DO og SA i begge setningene. Informant s0428 produserer en setning der SU plasseres foran fin.VBL. I setning to er fin.VBL plassert etter SU og SA. Informant s0453 tematiserer en preposisjonsfrase, og plasserer fin.VBL etter SU. s0990 tematiserer en preposisjonsfrase og plasserer fin.VBL [har] etter både SA [nesten] og SU [alle mennesker]. For informant s0991 er SA [alltid] plassert mellom DO og PP, selv om den skulle vært plassert mellom [kan] og [ha]. Denne informanten har også tematisert en adverbial undersetning [hvis du liker]. Her har informant s0991 plassert SU foran fin.VBL, samt plassert [få] foran SA [også]. I setningen [(...) fordi hvis du ikke er sammen med dem, de kan ikke høre hvordan mobiltelefonen din ringer (...)] skal [kan] være plassert foran [de] i henhold til V2-parameteren. Den siste informanten, s0998, har trolig feil struktur mellom SU og fin.VBL. Setningen har et tematisert SA, og verbet skal derfor stå foran subjektet.

5.2.2 Undersetninger

Flertallet av undersetningene i datamaterialet med underinverteringer er at-setninger. Informant s0121 plasserer fin.VBL foran negasjonen. s0428 har ikke produsert noen undersetninger med inversjonsfeil, noe som støtter Hagen (1992) sin teori om at underinvertering er mer vanlig i hovedsetninger. s0453 har som s0121 plassert fin.VBL foran SA [alltid]. Informant s0990 har produsert tre at-setninger. I den første at-setningen er fin.VBL plassert etter subjektet [ingen av vennene mine har]. I andre at-setning skal [alltid] stå for [kan], og i den siste at-setning har informanten plassert fin.VBL, med feil tempusbøying, foran setningsadverbialene [egentlig] og [ikke]. Informant s0991 har, som informant s0453 ikke produsert noen undersetninger med underinvertering. Informant s0998 har produsert tre setninger med underinversjon. Den første setningen er en at-setning, der negasjonen er plassert etter fin.VBL. I setning to er fin.VBL

[var] flyttet foran negasjonen og SA [lenger], samt at [vant] står foran SA [lenger]. Med riktig struktur skal fin.VBL [var] og adjektivet [vant] være plassert etter negasjonen [ikke] og SA [lenger]. Den siste setningen er en relativsetning der SA [allerede] er plassert etter fin.VBL.

5.3 Overinversjon

5.3.1 Hovedsetninger

Tabell 4.4.1 viser kun én hovedsetning med overinversjon. I setningen har setningsadverbialet blitt overinvertert, noe som har resultert i at subjektet står i 3.posisjon, selv om setningen skal ha tematisert subjekt. Hagen (1992) sin teori om at overinversjon opptrer sjeldnere desto høyere språknivå en informant har, kan forklare hvorfor informant s0702 er den eneste med overinversjon i hovedsetning. Informant s0702 har et CEFR-nivå tilsvarende nest laveste nivå (A2), og er den informanten med lavest CEFR-nivå i datamaterialet.

5.3.2 Undersetninger

Informant s0058 har fire avvik i undersetninger som har leddstillingen [SJS – fin.VBL – SU/SA], og ser ut til å ha et stabilt mønster for avvikene i undersetningene. Både informant s0123 og s0462 har produsert setninger med leddstillingen [SJS – fin.VBL – SU/SA]. Informantene s0436 og s0702 har begge overinvertert det finitte verbalet i sine at-setninger¹². Informant s0436 har også en undersetning med litt merkelige ordvalg [så lenge gøy mer]. Her er nok riktig struktur [så gøy lenger]. Den siste informanten (s0995) overinverterer finitt verbal foran subjektet.

5.4 Analyse av tabellene i 4.6

Krysstabellene i delkapittel 4.6 viser at informantene med et høyt engelsknivå har flest avvik. Ti av disse avvikene er knyttet til

¹² Informant s0436 bruker ikke [at] i sin setning: [Her synes jeg er alkoholvanene]. Det kan argumenteres for at leddet [er alkoholvanene] står som direkte objekt til [synes] i VP, og at innsettelse av [at] vil skape en mer grammatisk setning, basert på intuisjon: [Her synes jeg at alkoholvanene er].

underinversjon og fem av avvikene er knyttet til overinversjon. Sju av avvikene for underinversjon har engelsk leddstilling, mens tre har det ikke. Det som er interessant her er at fem av seks avvik knyttet til hovedsetninger har engelsk leddstilling. For overinversjon er det kun én undersetning som har engelsk leddstilling, de resterende fire setningene har ikke engelsk leddstilling.

For informantene på et mellomnivå er alle overinversjonsavvikene produsert i undersetninger, og ingen av disse undersetningene har engelsk leddstilling. For avvikene tilknyttet underinversjon har seks setninger engelsk leddstilling, fire hovedsetninger og to undersetninger. Alle avvikene i hovedsetningene har engelsk leddstillingsstruktur, mens to av fire undersetninger har engelsk leddstilling.

For informantene plassert på grunnivå, er alle avvikene overinversjon. Disse avvikene har ikke engelsk leddstilling.

6. Diskusjon

Dette delkapittelet er todelt: den første delen ser nærmere på funnene i lys av det teoretiske rammeverket og den andre delen diskuterer hvordan andre metoder kunne belyst andre aspekter ved oppgaven.

6.1 Resultatdiskusjon

Resultatdiskusjonen tar utgangspunkt i funnene og hvordan disse kan sees i lys av tredjespråksteoriene *CEM*, *L2 Status Factor* og *TPM*. Først ser jeg på de overordna resultatene, deretter diskuterer jeg funnene gjort for under- og overinversjon og setningstype. Til slutt diskuterer jeg funnene for hvert nivå av engelskkunnskaper og hvordan disse kan sees i lys av tredjespråksteoriene, samt Sunde & Kristoffersen (2018) og Bohnacker (2006).

CEM-modellen argumenterer for at innlæringen av et nytt språk avhenger av de språkene innlæreren kan fra før. Derfor trenger man ikke å lære et språklig trekk på nytt, hvis trekket allerede er internalisert i et

tidligere lært språk (Flynn et al, 2004). Innenfor CEM-modellen antas det at det kun kan forekomme positiv transfer mellom språk. Det er ikke produsert et stort antall setninger med avvik på V2-parameteren. Dette kan forklares med *CEM*-modellen gjennom at de tyske informantene drar nytte av V2-parameteren i sitt S1, og at dette gjør det enklere for dem å lære seg et nytt språk med V2 (Flynn et al, 2004). Siden CEM kun antar positiv transfer mellom språk, kunne en forvente seg at datamaterialet ikke ville inneholde setninger med avvik på V2-parameteren, da denne parameteren skal være internalisert i S1. Mine funn er derfor motstridende med *CEM*-modellen, da datamaterialet inneholder 31 avvikssetninger knyttet til V2-parameteren. Selv om ikke alle avvikene kan spores direkte tilbake til engelsk, har 13 av setningene engelsk leddstilling. Informantene produserer derfor ikke kun setninger med positiv transfer fra sitt S1, men har avvik i strukturer som også har V2-leddstilling i tysk. Dette peker mot at *CEM*-modellen trolig ikke er den mest egnede modellen for å forklare funnene i denne oppgaven.

L2 Status Factor på sin side legger til grunne at S2 fungerer som et filter for S1 når et tredjespråk skal læres. På denne måten overskygger S2 positiv transfer fra S1, og negativ transfer kan forekomme. Dette skjer fordi S2 ligger kognitivt nærmere S3 enn det S1 gjør (Bardel & Falk, 2008). Dette kan forklare hvorfor informantene i denne undersøkelsen tillater engelsk leddstilling i sin produksjon av V2-parameteren i norsk. Dette har bakgrunn i at S2 og S3 er lært etter kritisk periode, og S2 er derfor kognitivt sett nærmere S3 enn S1. *L2 Status Factor* blir derfor en fruktbar teori å anvende videre i diskusjonskapittelet.

TPM argumenterer også for at S2 trolig er transferkilde, men at transfer kan komme fra S1, hvis informanten vurderer sitt S1 som typologisk nærmere S3 enn S2. Hvis en informant vurderer sitt S2 som typologisk nærmere S3 enn sitt S1, kan dette føre til negativ transfer. Med dette teoretiske perspektivet kan de 13 setningene med engelsk leddstilling forklares med utgangspunkt i at informantene har vurdert sitt S2 som typologisk nærmest S3 i produksjonen av avvikssetningene. Jeg har ikke

testet informantenes subjektive vurderinger i sin produksjon eller hatt tilgangen til informantenes metalingvistiske forståelse, noe som gjør at det ikke kan trekkes ut noen konklusjoner omkring informantenes typologiske vurderinger.

Hovedvekten av setningene med engelsk leddstilling er produsert i hovedsetninger med underinversjon (12 av 13). *L2 Status Factor* og *TPM* vil argumentere for at S2 trolig er transferkilden, og at den innlærte engelske leddstillingen blokkerer for den tyske leddstillingen. Dette fordi S2 ligger kognitivt sett nærmere S3, noe som blokkerer for positiv transfer fra S1. Funnene peker mot at informantene i noen tilfeller kan ha vurdert engelsk som typologisk nærmest S3, selv om tysk ligger nærmere når det kommer til leddstillingsvariasjon.

De informantene som befinner seg på *grunnivå* har totalt fire setninger med inversjonsavvik. Disse setningene er klassifisert som overinversjon og ingen av disse setningene har engelsk leddstilling. Avvikene kan forklares ved at V2-trekket anses for å være et vanskelig syntaktisk trekk å tilegne seg, og trekket tilegnes sent i innlæringsprosessen (Hagen, 1992). Informantene har trekket internalisert i sitt S1 tysk, og trekket er derfor ikke ukjent for informantene. De avvikene som opptrer, kan sies å være sporadiske. Selv om informantene er på grunnivå, er ikke resultatene overraskende. *CEM*-modellen vil forklare disse få avvikene ved at informantene allerede har internalisert V2-trekket i sitt S1, og de har hatt positiv transfer mellom S1 og S3 i produksjonen av V2-parameteren. Også fraværet av høye kunnskaper i S2, kan være en årsak til at S2 ikke er valgt som transferkilde (Bohnacker, 2006; Hammarby, 2001).

Tekstene for informant s0436 og informant s0702 inneholder en overvekt av setninger med riktig produksjon av V2-parameteren. Avvikene opptrer i undersetninger, noe som kan forklares ved at tysk og norsk er asymmetriske språk og har ulik leddstilling i VP. Denne ulikheten i VP kan forstyrre informantens undersetningsproduksjon, da informantene ikke har en transferkilde med lik leddstilling som norske undersetninger. Begge

informanttekstene inneholder setninger som har riktig verbplassering i undersetninger, og avvikene er derfor sporadiske. Det at avvikene er sporadiske, kan støttes oppunder ved at informant s0702 har et CEFR-nivå på A2. Informanten produserer et flertall av setninger med riktig plassering av verb, og dette tyder på at V2-parameteren er til stede, og at S1 muligens er transferkilde. En forklaring CEM-modellen støtter gjennom at tidligere lærte strukturer ikke trenger å læres på nytt, og siden V2-trekket er internalisert i deres S1, mestrer informantene trekket til en viss grad i norsk. De sporadiske avvikene kan også forklares ut ifra mellomspråkets egenskaper, da mellomspråk kjennetegnes av å være ustabile.

Grunn-nivå kompetansen i engelsk peker i retning av at det er andre faktorer enn engelskkompetansen som gjør at informantene produserer avvik. Dette støttes av blant annet Hammarberg (2001) og Bohnacker (2006) som påpeker at man trenger et visst språklig nivå i S2, for at S2 skal kunne være transferkilde. S2 fungerer derfor trolig ikke som et filter for S1 for denne informantgruppen, selv om det er forklaringsmodellen til L2 Status Factor. Derfor tyder dette på at man trenger en viss kunnskap i S2 for at dette filteret skal aktiveres. På samme tid ser ikke grunnkompetansen i engelsk ut til å hindre informantenes typologiske vurderinger om at deres S1 ligger nærmerest S3 når det gjelder V2-parameteren.

Informantene på *mellom-nivå* har produsert fire setninger med overinversjon, og disse har ikke engelsk leddstilling. Alle avvikene er produsert i undersetninger, og kan derfor peke i retning av den samme antagelsen om at ulik VP-leddstilling mellom tysk og norsk kan ha forstyrret produksjonen. Informantene har trolig lært at norsk har et V2-krav, men at dette kravet ikke gjelder for undersetninger. Dette kan ha skapt usikkerhet omkring verbplasseringen i undersetninger, da leddstillingen avviker fra tysk med bakgrunn i VP-leddstillingen. Dette blir kun en antagelse, da jeg ikke har hatt muligheten til å undersøke nærmere om dette faktisk er tilfellet. Avvikene peker mot at informantene i visse tilfeller overgeneraliserer V2-parameteren i sin produksjon av undersetninger, men at denne

overgeneraliseringen opptrer sporadisk med tanke på at det bare er fire avvik for denne informantgruppa.

Underinversjonssetningene hos informantene på mellom-nivå har en fordeling der seks av åtte setninger har engelsk leddstilling. To av de åtte setninger har ikke engelsk leddstilling, og opptrer i undersetninger. Av de seks setningene med engelsk leddstilling er det fire hovedsetninger. Dette kan peke i retning av at informantene til en viss grad kan ha blitt forstyrret av sine engelskkunnskaper. Det er kun et fåtall av setningene i datamaterialet som inneholder avvik, og informanttekstene har et flertall av korrekte produserte setninger. Dette kan analyseres som at engelskkunnskapene hindre positiv transfer fra tysk til en viss grad, noe som støttes av L2 Status Factor. Det kan ikke konkluderes med at engelsk hindrer fullstendig transfer fra S1, men funnene peker mot at engelsk påvirker produksjonen av V2-parameteren for denne informantgruppa til en viss grad. Funnene kan også tolkes i retning av at det i enkelte kontekster og for noen setningstyper, så vurderes engelsk som typologisk nærmere målspråket enn tysk, noe som støttes av TPM.

For undersetningsavvikene tilknyttet engelsk leddstilling, kan disse forklares med at tysk og norsk har ulik VP-leddstilling, og at informantene trolig har anvendt sine engelskkunnskaper for å løse denne ulikheten i VP. Dette støttes oppunder av L2 Status Factor, og at S2 ligger kognitivt nærmest S3, og er derfor gjenstand for transfer i disse tilfellene.

Vi finner overinversjon hos informantene på *høyt-nivå* i fire undersetninger, hvor bare én av disse har engelsk leddstilling. Datamaterialet for denne gruppa er minimal, og det kan forklares med at informantene har et CEFR-nivå tilsvarende B1/B2 og at innlærerne trolig har kommet en god vei i innlæringsprosessen. Dette ene avviket med engelsk leddstilling kan ha oppstått fordi informanten har vært usikker i produksjonen og aktivert det sist lærte språket for å danne denne strukturen. Dette ene avviket kan også ha oppstått som et resultat av stress, dårlig fokus eller andre faktorer som ikke har bakgrunn i informantens språklige kompetanse.

Informantene på et høyt engelsknivå har produsert sju underinversjonssetninger med engelsk leddstilling. Fordelingen er fem i hovedsetninger og to i undersetninger. Disse funnene støtter funnene gjort i Hagen (1992), Brautaset (1996) og Selven (2014), der det pekes på at produksjonen av V2-trekket er vanskeligere i hovedsetninger enn undersetninger. Det ser derfor ut til at informantene har negativ transfer fra engelsk i sine underinversjonsavvik, på grunn av antallet avvik med engelsk leddstilling. *L2 Status Factor* forklarer dette med at S2 ligger nærmest S3 kognitivt sett, og at S2 derfor hindrer positiv transfer fra S1. Dette er også i samsvar med Hammarby (2001) og Bohnacker (2006) sine funn om at trengs et visst kunnskapsnivå i S2 for at S2 skal kunne være transferkilde. Høye engelskkunnskaper ser derfor ut til å hindre positiv transfer fra S1, da dette fører til at engelsk og dermed S2 velges som transferkilde. Funnene kan også analyseres ut ifra *TPM*, da informantene kan ha vurdert engelsk som typologisk nærmere norsk enn tysk, og resultatet blir negativ transfer.

Det er informantene med høye engelskkunnskaper som har flest avvikssetninger med engelsk leddstilling. Med bakgrunn i Sunde & Kristoffersen (2018), kunne man forvente at de med høy kompetanse i engelsk ikke ville tillat overføring av engelsk leddstilling grunnet deres antatte *metalinguistic awareness*. Mitt datamateriale, som dog er lite, viser at det er gruppene på høy-nivå og mellom-nivå som produserer flest hovedsetninger med underinversjon og som har engelsk leddstilling. Dette strider til dels mot Sunde & Kristoffersen (2018), og det kreves ytterligere forskning for å generalisere funnene mine i større grad. Hvorfor disse to informantgruppene tillater engelsk leddstilling i sine avvikssetninger og ikke informantene på grunn-nivå, kan forklares ved bruk av *L2 Status Factor* (Bardel & Falk, 2008), Bohnacker (2006) og Hammarby (2001). Det antas i disse artiklene at det kreves et visst språklig nivå i et S2 for at S2 skal kunne være transferkilde skal, samt at andrespråket nylig har blitt brukt og lært. Det ser derfor ut som at Hammarby (2001), Bohnacker (2006) og *L2 Status Factor* forklarer avviksproduksjonen for dette datamateriale på

bedre måte enn Sunde & Kristoffersen (2018) sine funn omkring *metalinguistic awareness*.

6.2 Metodediskusjon

Delkapittel 3.2 ser nærmere på konsekvenser av korpusstudier som metode. Dette delkapittelet vil diskutere hvordan andre metoder kunne belyst andre aspekter ved datamaterialet, samt om funnene kan generaliseres eller ikke. Selv om Johannessen (2003) beskriver at korpusmetoden er uovertruffen, har metodevalget gitt noen begrensninger for oppgaven. På den positive siden har korpusmetoden gitt et datamateriale uten store kostander og tidsbruk, samt gjort det mulig for meg å vende tilbake til informanttekstene gjennom hele prosessen. For å undersøke flere aspekter ved datamaterialet og for å få en bedre og bredere innsikt i informantenes språklige kompetanse, kunne intervju og bruk av språklige tester vært nyttige å bruke. Disse metodene kunne bidratt til en økt *triangulering*, da flere aspekter kunne blitt belyst. Bruk av flere metoder metodebruk hadde muliggjort bedre analyser knyttet til blant annet metalingvistisk bevissthet og om den engelske transferen skjedde bevisst eller ubevisst. Samtidig kunne man testet verbplassering med en standardisert test for å se nærmere på hvilket språk informantene ubevisst henter sin transfer fra. Bruken av intervju og språklige tester har begge sine begrensninger, og disse vil jeg ikke diskutere nærmere her, men disse begrensningene måtte blitt diskutert ytterligere for å styrke reliabiliteten for en oppgave med en bredere metodebruk.

Oppgavens datamateriale er ikke det største, og har derfor satt sine begrensninger. Begrensningen har gjort det vanskelig å trekke ut de mer generelle konklusjonene og generaliseringene. Oppgaven gir derfor kun noen pekepinner for V2-produksjonen i norsk som tredjespråk, der V2-trekket finnes i informantenes S1. Et større datamateriale og flere informanttekster ville gitt et bedre grunnlag for å både nyansere og generalisere funnene ytterligere. Denne oppgaven kan derfor sees på som en forstudie til en masteroppgave som muliggjør en dypere analyse innenfor

transfer og tredjespråk ved en økt metodekombinasjon og et større datamateriale.

7. Konklusjon

Denne oppgaven har undersøkt om engelskkunnskapene til tyske informanter kan påvirke deres produksjon av V2-trekket, når norsk er tredjespråk. Funnene peker i retning av at engelskkunnskaper har en påvirkning, og påvirkningsgraden øker desto høyere engelskkunnskapene er.

Bohnacker (2006) sin studie la grunnlaget for denne oppgaven, da hennes funn om hvorfor S2 velges som transferkilde, selv om S1 har det språklige trekket som skal læres i målspråket, var interessant. Mine funn kan sies å støtte hennes første antagelse om at S2 blir favorisert som transferkilde, hvis informantene har høy språklig kompetanse i sitt S2. I min analyse ser det ut til at de informantene med høye og middels kompetanse i engelsk, overfører engelske strukturer i større grad enn informantene på grunnivå. Denne konklusjonen kan også sees i lys av L2 Status Factor. Bohnacker sitt andre punkt omhandler informantenes subjektive vurderinger av typologi. Dette kan forklare fordelingen av produsert engelsk leddstilling i informanttekstene, ved at informantene subjektivt har vurdert engelsk som nærmere norsk enn tysk. Dette kan også sees i lys av TPM. I denne oppgaven har jeg ikke hatt tilgang til informantens subjektive vurderinger, og derfor blir dette kun en antagelse. Det siste punktet, som beskriver at S2 gjerne velges som transferkilde fordi S2 er aktivert basert på nylig bruk, ser også ut å stemme for mitt datamateriale. Dette støttes oppunder *L2 Status Factor*, og tanken om at S2 fungerer som et filter for S1 fordi S2 ligger kognitivt nærmest S3.

Opgaven hadde også to hovedformål: et teoretisk og et didaktisk formål. Teoretisk sett har oppgaven bidratt med en innsikt i hvordan engelskkunnskapene hos tyske informanter kan påvirke produksjonen av V2-parameteren i norsk som tredjespråk. Det viser seg at graden av engelskkunnskaper ser ut til å spille en rolle for produksjonen av V2-

trekket. Informantene på høyt engelsknivå produserer flest avvik med engelsk leddstilling. Dette støttes oppunder av at man trenger en viss språklig kompetanse i et språk for å kunne ha transfer, og at desto høyere denne språklige kompetansen er, desto større er sjansen for at S2 velges (Hammarby, 2001; Bohnacker, 2006). Oppgaven støtter derfor funnene til blant annet Bohnacker (2006, s. 480) og Hagen (1992) om at V2-trekket er vanskelig å tilegne seg helt målspråkslikt, selv om trekket allerede er internalisert i et tidligere lært språk.

Det didaktiske formålet er oppfylt gjennom at oppgaven gir en inngang for lærere og lærerstudenter i møte med norsk som tredjespråk. Oppgaven viser hvordan tidligere språk har en rolle i innlæringen av norsk S3, og oppgaven kan brukes som et verktøy for å forstå denne påvirkningen. Graden av kompetanse i et tidligere lært språk ser ut til å påvirke performansen, og denne oppgaven gir målgruppen en teoretisk tilnærming til hvordan og hvorfor dette skjer. Innholdet i denne oppgaven kan brukes i planleggingen av språkutvikling hos elever med norsk som tredjespråk, da leseren av denne oppgaven skal ha tilegnet seg kompetanse om hvordan kompetansen i tidligere lærte språk spiller en viktig rolle i tredjespråksinnlæring.

Opgaven som helhet er derfor et bidrag til fagfeltet norsk som andrespråk, mer spesifikt norsk som tredjespråk. Denne bacheloroppgaven blir en forstudie til en masteroppgave som åpner opp for dypere og grundigere analyser av S2 sin rolle i norsk som tredjespråk.

7.1 Videre forskning

Denne oppgaven ser kun på produksjonen av V2-trekket i norsk som S3. Det ville vært av ytterlige interesse å se nærmere på andre språklige trekk som kjennetegner norsk, og hvordan tidligere lærte språk kan påvirke produksjonen for disse trekkene. Blant annet Hagen (2001) og Selven (2014) ser nærmere på sammenhengen mellom korrekte finittmarkeringer og riktig V2-plassering. Det ville vært interessant og undersøkt denne tematikken i lys av tredjespråksteorier. Det ville vært av interesse og

undersøkt om man kan støtte seg på de samme tredjespråksteoriene hvis informantene har lært V2-trekket i sitt S2, og trekket ikke var internalisert i S1.

Med bakgrunn i at det kreves en viss kompetanse i et språk for at det skal være gjenstand for transfer, ville det vært av interesse å se nærmere på hvor god kompetansen må være for at S2 foretrekkes som transferkilde.

Et annet interessant studieobjekt ville vært hvordan pragmatikk og syntaks fungerer sammen. Det ville vært av interesse og undersøke hvilke pragmatiske strukturer som påvirker disse inversjonsavvikene og sett på disse i lys av Hagen (1992). En slik studie ville gitt en tverrfaglighet innenfor fagfeltet norsk som andrespråk.

Det som er helt sikkert er at potensialet innenfor tredjespråksstudier er stort, og at det ligger mange muligheter i studier av norsk som tredjespråk. Leung (2007, s. 109) oppsummerer studiefeltet omkring tredjespråksinnlæring på en veldig god måte: «L3 data provides an exciting pathway to further theory building».

Litteraturliste

- Aarsæther, F. (2018). Norsk som andrespråk. I B.K. Mæhlum (Red.), *Norsk språkhistorie II: praksis* (s. 533 – 562). Novus.
- Arabski, J. (2006). Language transfer in language learning and language contact. I J. Arabski (Red.), *Cross-linguistic influences in second language lexicon* (s. 12-21). Multilingual Matters.
- Bardel, C. & Falk, Y. (2012). The L2 status factor and the declarative/procedural distinction. I J.C. Amaro., S. Flynn. & J. Rothman (Red.) *Third language acquisition in adulthood* (s. 61-78). John Benjamins Publishing Company.
- Berggren, H. & Tenfjord, K. (1999). *Andrespråkslæring* (2.utg.). Gyldendal Akademisk.
- Bohnacker, U. (2006). When Swedes begin to learn German: from V2 to V2. *Second Language Research*, 22(4), 443-486.
- Brautaset, A. (1996). *Inversjon i norsk mellomspråk*. Novus forlag.
- Busterud, G. (2014). *Anaforiske bindingskonstruksjoner i norsk som andrespråk* [Doktorgradsavhandling]. NTNU.
- Council of Europe (2020), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion Volume*. Council of Europe Publishing.
<https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Dulay, H. & Burt, M. (1974). Natural sequences in child second language acquisition. *Language Learning*, 24, 37-53.
- Eide, K.M. & Sollid, H. (2011). Norwegian main clause declaratives: variation within and across grammars. I P. Siemund (Red.), *Linguistic Universals and Language Variation*. Mouton de Gruyter.
- Eide, K.M. & Busterud, G. (2013). Kompetanse og performanse: Kunnskap og produksjon. I K.M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 19-58). Novus.

- Eide, K.M. (2015). Tilegnelse av verbale kategorier. I K.M. Eide (Red.), *Norsk Andrespråkssyntaks* (s. 135-195). Novus Forlag.
- Flynn, S., Foley, C., & Vinnitskaya, I. (2004). The Cumulative-Enhancement Model and Language Acquisition: Comparing Adults' and Children's Patterns of Developing in First, Second and Third Language Acquisition of Relative Clauses. *International Journal of Multilingualism*, 1(1).
- Hagen, J.E. (1992). Feilinverteringer, overinvertering og underinverteringer. *NOA – Norsk som andrespråk* (15), 27-38.
- Hammarberg, B. (2001). Roles of L1 and L2 in L3 production and acquisition. I J. Cenoz, B. Hufeisen & U. Jessner (Red.), *Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives* (s. 21-41), Multilingual Matters.
- Hawkins, R. & Chan, C. Y.-H. (1997). The partial availability of Universal Grammar in second language acquisition: the 'failed functional features hypothesis'. *Second Language Research*, 13(1), 187-226.
- He, D. (2020). Universal Grammar and Interlanguage Development. *Journal of Contemporary Educational Research*, 4(3), 6-10.
- Ioup, G., Boustagui, E., Tigi, M.E. & Moselle, M. (1994). A Case Study of Successful Adult SLA in a Naturalistic Environment. I *Reexamining the Critical Period Hypothesis*, 73-98.
- Jarvis, S. & Pavlenko, A. (2008). *Crosslinguistic Influence in Language and Cognition*. Routledge.
- Jin, F., Eide, K.M. & Busterud, G. (2015). Nyere andrespråksteorier. I K.M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 19-58). Novus
- Johannessen, J.B. (2003). Innsamling av språklige data: informanter, introspeksjon og korpus. I J.B. Johannessen, S. Erlekamp, E. Lanz & A.M. Vonen (Red.) *På språk jakt* (s. 133-172). Unipub forlag.
- Johnson, J.S. & Newport, E.L. (1989). Critical Period Effects in Second Language Learning: The Influence of Maturational State on the Acquisition of English as a Second Language. *Cognitive Psychology*, 21(1). 60-99.

- Kalleberg, R. (1982). Kvalitative metoder i sosiologisk forskning. I H. Holter & R. Kalleberg (Red.), *Kvalitative metoder i samfunnsforskning* (s. 19-35). Universitetsforlaget.
- Krashen, S. D., Long, M. A. & Scarcella, R. C. (1979). Age, rate, and eventual attainment in second language acquisition. *TESOL Quarterly*, 13(4), 573-582.
- Lakshmanan, U. & Selinker, L. (2011). Analysing interlanguage: how do we know what learners know? *Second Language Research*, 17(4), 393-420.
- Leung, Y-K, I. (2007). Third language acquisition: why it is interesting to generative linguistics. *Second Language Research*, 23(1), 95-114.
- Nistov, I. & Nordanger, M. (2018). Kva er mellomspråk? Gjensyn med eit sentralt omgrep i andrespråksforskninga. I A-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 261-288). Cappelen Damm Akademisk.
- Næss, Å. (2019). *Global grammatikk: språktypologi for språklærere*. Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Ragnhildstveit, S. (2018). Gender Assignment and L1 Transfer in Norwegian Second Language Learners' Written Performance. I A. Golden, S. Jarvis. & K. Tenfjord (Red.), *Crosslinguistic Influence and Distinctive Patterns of Language Learning* (s. 110-154). Multilingual Matters.
- Reed, I. (2019). *Påverkar tidlegare lærte språk korleis ein meistarar verbplassering i norsk?* [Bacheloroppgave]. NTNU.
- Rizzi, L. (1996). Residual Verb Second and the *Wh*-Criterion. I A. Belletti & L. Rizzi (Red.), *Parameters and Functional Heads* (s. 63-90). Oxford University Press.
- Rothman, J. (2014). Linguistic and cognitive motivations for the typological primacy. Model (TPM) of third language (L3) transfer: Timing of acquisition and proficiency considered. *Bilingualism: Language and Cognition*, 18(2), 179-190.

- Schwartz, B.D. & Sprouse, R. (1996). L2 cognitive states and the Full Transfer/Full Access model. *Second Language Research*, 12(1), 40-72.
- Selinker, L. (1972). Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 10(3), 209-231.
- Selven, J. (2014). *Finittmarkering og inversjon i norsk som andrespråk: En studie av tyske, engelske, russiske og vietnamesiske andrespråkstilegnere* [Masteravhandling]. NTNU.
- Språkrådet. (2015). *Bruk av engelsk i norske bedrifter*. (<https://www.sprakradet.no/globalassets/vi-og-vart/rapporter-og-undersokelser/bruk-av-engelsk-i-norske-bedrifter----tns-gallup-23.11.15.pdf>)
- Statistisk sentralbyrå (2023). Fakta om Innvandring [faktaside]. Hentet fra: (<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>) (24.05.23).
- Sunde, A. M. & Kristoffersen, M. (2018). Effects of English L2 on Norwegian L1. *Nordic Journal of Linguistics*, 41(3), 275-307.
- Sunde, A. M. (2019). *Skjult påvirkning. Tre studier av engelskpåvirkning i norsk* [Doktorgradsavhandling]. NTNU.
- Tenfjord, K, Hagen, J.E. & Johansen, H. (2009). Norsk andrespråkskorpus (ASK) – design og metodiske forutsetninger. *NOA – norsk som andrespråk* 1(25), 52-81.
- Utdanningsdirektoratet (2021). *Kunnskapsgrunnlag for kvalitetskriterium for læremiddel i norsk*. (<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/laremidler/kvalitetskriterier-for-laremidler/kunnskapsgrunnlag-kvalitetskriterium-norsk/>)
- Wakabayashi, S. (1996). The nature of interlanguage: SLA of English reflexives. *Second Language Research*, 12(3), 266-303.
- White, L. (2003). On the Nature of Interlanguage Representation: Universal Grammar in the Second Language. I C.J. Doughty & M.H.

Long (Red.), *The Handbook of Second Language Acquisition* (s. 18-42). Blackwell Publishing Ltd.

Åfarli, T.A. & Eide, K.M. (2003). *Norsk generativ syntaks*. Novus.

Åfarli, T.A. (2015a). UG-basert andrespråksteori og syntaktisk struktur. I K.M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 59-94). Novus.

Åfarli, T.A. (2015b). UG-basert andrespråksteori og leddstillingsvariasjon. I K.M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 95-134). Novus.

Korpora

Norsk andrespråkskorpus: ASK Hovedkorpus. Universitetet i Bergen.

Norsk andrespråkskorpus: ASK Korrekturkorpus. Universitetet i Bergen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Informasjon over informantene

Tekst-id	Feiltype	Engelskkunnskaper	CEFR-nivå
s0121	INV	HØYERE	B1/B2
s0428	INV	MELLOM	A2/B1
s0453	INV	MELLOM	B1
s0990	INV	MELLOM	B1
s0991	INV	HØYERE	B2
s0998	INV	HØYERE	B1
s0058	OINV	HØYERE	B1/B2
s0123	OINV	MELLOM	A2/B1
s0436	OINV	GRUNN	B1/B2
s0462	OINV	MELLOM	A2/B1
s0702	OINV	GRUNN	A2
s0995	OINV	HØYERE	B1/B2

